

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ

ŞUBAT 2012

İÇİNDEKİLER

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	1
Giriş.....	1
Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler.....	3
Nüfus Yapısı.....	4
İdari Yapı.....	5
Bölgesel Politika ve Dış Siyaset.....	6
Sanayi.....	7
Ekonomi.....	8
Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri.....	10
Çin'in Ekonomik Büyümesinde Yabancı Yatırımların Rolü.....	11
Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar.....	12
Perakende Sektörü.....	12
Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı.....	14
Ulaştırma ve Lojistik.....	15
Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları.....	16
Çalışma Uygulamaları.....	16
İş İlişkileri.....	16
Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	16
II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ.....	17
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat.....	17
En Çok İhraç Edilen Ürünler.....	17
En Çok İthal Edilen Ürünler.....	18
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler.....	18
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler.....	19
III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ.....	21
Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti.....	21
Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin.....	22
Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler.....	23
Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler.....	23
Çin'in El Halısı Dış Ticareti.....	24
El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin.....	24
Çin'in En Çok El Halısı İhraç Ettiği Ülkeler.....	25
Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler.....	26
IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ.....	27
Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti.....	27
Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti.....	33
Türkiye'nin Halı İhracatında Çin'in Yeri.....	38
Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri.....	40
Türkiye- Çin Makine Halısı Ticareti.....	41
Türkiye'nin Makine Halısı İhracatında Çin'in Yeri.....	42
Türkiye- Çin El Halısı Ticareti.....	43
Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri.....	45
V. FAYDALI ADRESLER.....	47
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	49

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Çin Halk Cumhuriyeti, Asya'nın doğu ve güneydoğusunda 9.571.300 km²'lik bir alana yayılan dünyanın en büyük ülkelerinden biridir. Sınır komşuları Moğolistan, Rusya, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Nepal, Bhutan, Burma, Laos, Vietnam ve Kuzey Kore'dir. Ülkenin doğusunda düzlükler, deltalar ve tepeler; batısında ise yüksek platolar ve çöller hakimdir.

Arazinin geniş bir coğrafyaya yayılmış olması dolayısıyla, güneyde tropik iklimden kuzeyde yarı-arktik iklime kadar farklı hava koşulları hüküm sürmektedir. Çin'nin doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin anakarasının toplam sahil uzunluğu 18 000 km'den fazladır.

Çin, çok geniş dağlık bölgelere sahip olan bir ülkedir. Dağlık bölgeler, tüm ülkenin yüzölçümünün üçte ikisini oluşturur. Ülke'de çok sayıda nehir bulunmaktadır. Havza yüzölçümleri 1.000 kilometrekareyi aşan nehirlerin sayısı 1.500'den fazladır. Denize dökülen nehirlerin havzalarının yüzölçümü, ülkenin toplam kara yüzölçümünün % 64'ünü oluşturmaktadır.

Ülkenin büyük çoğunluğu kuzeye özgü Mandarin Çince'si (Putonghua) konuşurken başta Kantonca olmak üzere çeşitli yerel şiveler mevcuttur. Han Çinlileri, konuşma Çince'sinin çok farklı çeşitlerini konuşmaktadırlar.

Çince'nin en büyük alt grubu "Mandarin Çince'si" olup, dünyadaki var olan diller arasında en fazla konuşulan dildir. Mandarin tabanlı dil de, Putonghua diye bilinmekte ve Beijing (Pekin) telaffuzu ile okullarda öğretilmekte olup, ülkenin tamamının resmi dilidir.

Çin'in 5.000 yıla kadar uzanan köklü bir tarihi geçmişi vardır. Çin uygarlığı tarih boyunca gözle görünür bir devamlılık sergilemiştir. Bu bölgede, bir imparator etrafında bilinen en büyük siyasi birleşme M.Ö. 221 yılında Qin Hanedanı imparator Qin Shi Huang Di zamanında gerçekleşmiştir. Tarih boyunca pek çok birleşme, bölünme ve hanedan çatışmalarına sahne olan Çin'de imparatorluk sistemi 1911'de sona ermiştir.

1911-1949 dönemini içine alan siyasi güç çatışmaları, Mao Zetung'un 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmesi ile son bulmuştur. Bu tarihe kadar ülkeyi yöneten Çan Kay-Şek'in yönetimden isimlerle Tayvan'a kaçması, günümüzde hala süren Tayvan sorununun da başlangıcı olmuştur. 1949-1976 yılları arasında ülkede Mao Zetung'un mutlak siyasi hakimiyeti, ekonomik ve sosyal gelişmelerde etkili olmuştur.

Mao 1976 yılında ölmüştür. Bunu izleyen 80'li yıllar boyunca ülkede siyasi tutuculuk devam etse de, ekonomik olarak dışa açılma çabaları başlatılmıştır. 1989 yılındaki Tiananmen Meydanı olayları, 1991 yılı sonunda Sovyetler Birliği'nin sona ermesi ve dünya ekonomik konjonktüründe güçlenen "serbest piyasa anlayışı" Çin'i kendi bünyesinde bazı reformlar yapmaya zorlamıştır.

Bu çerçevede 1992 yılında Çin Komünist Partisi'nin 14. Ulusal Kongresi'nde ülkede "Sosyalist Piyasa Ekonomisi" tesis edilmesi kabul edilmiştir. Ayrıca 1997 yılında Hong Kong'un ve 1999 yılında Makao'nun Çin'e dahil olması ve bu ülke bünyesinde "Özel İdari Bölge" statüsü kazanmaları Çin'in bölgedeki önemini bir kat daha artırmaktadır.

Bugün Çin, dünya ekonomik sistemine entegre olmak üzere çaba göstermekte ve bu doğrultuda dışa açılma ve piyasa ekonomisine geçiş yönünde önemli, ama ihtiyatlı adımlar atmaktadır. GATT'nin 1947'deki kurucusu ve fikir babalarından biri olan Çin, 1950'de ayrıldığı sisteme 11 Kasım 2001 tarihinde geri dönmüş bulunmaktadır.

Çin'in GATT/WTO sistemine dönmesi, hem kendisi hem de uluslararası alandaki partnerleri açısından önemli avantajlar doğurmuş ve ülke ekonomisinin daha da güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Çin, 1,3 milyarı aşan nüfusu ve 3 trilyon doları aşan dış ticaret hacmi ile dünya ölçeğinde büyük bir ticari güç ve önde gelen ülkelerden biridir. Aşağıda verilen temel sosyal ve ekonomik göstergeler, gerek Çin ekonomisinin gücünü, gerekse ne kadar büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti
Başkenti	Pekin (Beijing)
Yüzölçümü	9.561.000 km²
Kara Sınırları	22.117 km
Kıyı Uzunluğu	14.500 km
Nüfus	1,33 milyar (2011)
Nüfus Dağılımı	Erkek % 51,3 Kadın % 48,7
Nüfus Artış Hızı	% 0,5 (2011)
Ortalama Yaşam Süresi	Erkek 72,8 (2011) Kadın 77,1 (2011)
Para Birimi	Yuan (Renminbi)
GSYİH Büyüme Hızı	% 9,2 (2011)
Kişi Başına Milli Gelir (s.a.p.)	\$ 8,625 (2011)
Faal İşgücü	816 milyon (2011)
İhracat	1,6 \$ trilyon (2010)
İhracatta Başlıca Ürünler	Elektrik-elektronik, hazır giyim, tekstil, demir-çelik ürünleri, optik ve medikal ürünler
İthalat	1,4 \$ trilyon (2010)
İthalatta Başlıca Ürünler	Makine ve aksamı, petrol, çeşitli madenler, metaller, plastik, kimyasallar
Uluslararası Telefon Kodu	+86

Nüfus Yapısı

Çin, dünyada en çok nüfusa sahip ülkedir. 2011 yılı tahminlerine göre Çin'in toplam nüfusu 1,33 milyar civarında olup, dünyanın toplam nüfusunun % 20'sini oluşturmaktadır. Çin ayrıca dünyada nüfus yoğunluğunun nispeten fazla olduğu ülkelerden biridir (ortalama nüfus yoğunluğu km²'de 140 kişi). Ancak Çin'in nüfus dağılımı orantılı değildir; doğuda fazla, batıda ise azdır. Yoğun nüfusa sahip olan doğu kıyısında km²'ye 400'den fazla kişi, orta kesimde km²'ye 200'den fazla kişi düşerken nüfusun az olduğu batı kesimde bulunan yayla bölgelerinde km²'ye 10'dan daha az kişi düşmektedir. Günümüzde, Çin nüfusunun ortalama yaşam süresi yaklaşık 75 yaşına kadar yükselmiştir. (Erkek 72.8, kadın 77.1 yaş).

Uygulanan politikalar sonucunda nüfus azalarak da olsa artmaya devam etmektedir. Nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. Nüfusun %91,6'sını Han kökenli Çinliler, %16,7'sini ise aralarında Uygurların da bulunduğu diğer azınlıklar oluşturmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilk kez kentsel-şehirlere yaşayan nüfus sayısı kırsal kesimde yaşayanların sayısını geçmiş bulunmaktadır. Kentsel nüfus, toplam nüfusun (1,33 milyar kişi) %52'sine karşılık gelen 691 milyona ulaşmıştır.

Ülkedeki en önemli dinler Konfüçyanizm, Taoizm ve Budizm'dir. Bunları Müslümanlık ve Hıristiyanlık takip etmektedir. Etnik olarak Çin'li olan çoğunluk Budizm, Taoizm ve Hıristiyanlık arasında bölünmüş olup; Müslümanlık daha çok Uygur, Hui, Kazak, Kırgız, Tatar ve Özbek azınlıklar arasında yayılmıştır.

Çin'in dev nüfusu bazı açılardan avantajlar sağlarken, bazı konularda da ülke idaresini zorlaştırmaktadır. 1980'lerde yürürlüğe giren "her aileye tek çocuk" politikası, resmi nüfus artışını yavaşlatmış olsa da, kayıt dışı doğumlar eklendiğinde Çin nüfusunun daha yüksek çıkması beklenmektedir. Nüfusun içinde bulunduğumuz yüzyılın ortalarına kadar artış göstermesi ve 1,6 milyar dolaylarında stabilize olması beklenmektedir. Diğer yandan, tek çocuk politikası beraberinde genç nüfus oranının azalmasını ve Çin halkının yaşlanmasını getirmiştir. 1990 yılında 65 yaş üstü nüfus, toplam nüfusun % 9'unu oluştururken, 2030 yılında bu oranın % 22 seviyesine çıkması beklenmektedir. Bu da sosyal sigorta ve emeklilik fonlarına ülke ekonomisinden daha fazla pay ayrılmasını gerektirecektir.

Çin'de kentleşme sürecinin hızlanmasıyla birlikte orta gelirli nüfusun beklenenden daha hızlı artarak, toplumun gelişmesinde önemli bir güç haline geleceği beklenmektedir. Bu durum kentlerdeki toplumsal yapının yanında, siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmelerin yapısını da derinden etkileyecektir. Gelecek on yıl içinde yaklaşık yetmiş milyon kişinin iş gücüne katılacağı öngörülmüştür. Bu kitlenin yarattığı baskının, yüksek büyüme oranlarını önümüzdeki dönemde de zorunlu kılacağı düşünülmektedir. Çin'in gelişme yolunda önündeki en büyük engellerinden birisi bu nüfusun ihtiyaçlarını

karşılıyacak altyapısının olmayışıdır. Bu eksikliğin giderilmesi amacı ile yoğun yatırımlar yapılmaktadır.

Ülkede son yıllarda yaşanan hızlı ekonomik gelişmeyle birlikte, yeni ekonomik ve toplumsal problemler gündeme gelmektedir. Bu problemlerden biri de bölgesel gelişme farklarının ortaya çıkması ve gelir dağılımının bozulmasıdır. Ayrıca şehirleşme ve işsizlik sorunu da artmaktadır.

İdari Yapı

Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'na göre, Çin'deki idari yapı esas olarak şöyle düzenlenmiştir:

1. Tüm ülke eyaletlere, özerk bölgelere ve doğrudan doğruya merkeze bağlı şehirlere,
2. Eyaletler ve özerk bölgeler, özerk illere, ilçelere ve şehirlere,
3. İlçeler, özerk ilçeler ve şehirlere, nahiyelere, azınlık etnik grupların toplu halde yaşadıkları nahiyelere ve kasabalara ayrılmıştır.

Özerk bölgeler, özerk iller ve özerk ilçeler, azınlık etnik grupların özerklik uyguladıkları mahallelerdir. Devlet gerekli gördüğü zaman özel idari bölgeler kurabilir.

Şu anda Çin'de merkeze doğrudan bağlı 4 şehir, 23 eyalet, 5 özerk bölge ve 2 özel bölge olmak üzere eyalet düzeyinde 34 idari kuruluş bulunmaktadır. Bu şehirlerden en önemli ikisi olan Pekin ve Şanghay ile ticaret ve sanayi açısından gelişmiş bir eyalet olan Guandong ile ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'dir (Beijing). Nüfusu 15 milyonun üzerinde olan Pekin, Kuzey Çin Ovası'nın kuzeybatı kenarında bulunmaktadır.

Pekin, uzun yıllardan beri ülkenin başkenti konumundadır. Başta Liao Hanedanı olmak üzere sırasıyla Jin, Yuan, Ming ve Qing hanedanlarının ve Çin Cumhuriyeti'nin ilk döneminin başkenti olmuş ve sırasıyla Zhongdu, Dadu, Beiping ve Beijing olarak adlandırılmıştır.

1928 yılında kurulan Pekin, merkeze doğrudan bağlı bir şehirdir. Pekin'in yüzölçümü 16.8 bin kilometrekaredir. Pekin yalnızca Çin'in siyasi merkezi değil, aynı zamanda kültür, bilim, eğitim merkezi ve önemli ulaşım kavşağıdır. Şehir ayrıca turistik özellikler de taşımaktadır. Pekin'in ünlü turistik ve tarihi yerleri arasında Çin Seddi, Yasak Kent, Gök Tapınağı, Ming Hanedanınının 13 İmparator Mezarı, Yazlık Saray ve Xiangshan Parkı sıralanmaktadır.

Çin'in en önemli kentlerinden Şanghay, Yangtze Nehri'nin denize döküldüğü Doğu Çin'in deniz kıyısının ortasında yer almaktadır. Şanghay, çok eskiden deniz sahilinde bir balıkçı köyü iken 1927 yılında şehir olarak yapılmış ve Çin'in merkeze doğrudan bağlı dört büyük şehirden biri durumuna gelmiştir. Şehrin yüzölçümü 5.800 km² ve nüfusu yaklaşık 14 milyon kişidir. Şanghay, Çin sanayinin kalbinin attığı, ticaret ve finans merkezi ile bilim ve teknoloji üssü olması dolayısıyla yalnız Çin'in değil dünyanın da en büyük şehirlerinden biri konumundadır.

Yaklaşık 86 milyon nüfusa sahip olan Guangdong Eyaleti , Hong Kong ve Tayvan'a yakın olmanın sağladığı avantajla, bu bölgelerden teknoloji ve sermaye akışının yoğun olduğu önemli bir üretim alanı olmuştur. Eyalette yer alan Pearl River Delta Ekonomik Alanı (PRD) eyaletin üretim merkezi durumundadır ve eyaletteki toplam üretimin büyük bölümü bu bölgede gerçekleştirilmektedir. Ülke ihracatının üçte biri Guangdong'dan gerçekleştirilmektedir ve bu payıyla da eyalet, ülkede ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca, Guangdong eyaleti ülkenin tüketim malları perakende satışından önemli bir pay almaktadır.

Guangdong, hafif sanayi üretiminde güçlüdür. Hafif sanayi üretimi, eyaletteki toplam sanayi üretiminin yarısını oluşturmaktadır. Üretilen başlıca ürünler; televizyon, elektrikli fanlar, buzdolabı, hazır giyim ürünleri, bisiklet, oyuncak, ayakkabı ve elektronik ürünlerdir. Bu ürünlerin en çok ihraç edildiği eyalet Guangdong'dur. Guangdong eyaletinde son yıllarda ağır sanayiye, yeni ürünlere ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelinmektedir. Eyaletin şehirlerinden Shenzhen'de yeni ve yüksek teknoloji sanayi üretimi, şehirdeki toplam sanayi üretiminin %40'ını oluşturmaktadır. Ayrıca Shenzhen'de ar-ge harcamaları da eyalette en yüksek düzeydedir.

Bölgesel Politika ve Dış Siyaset

Günümüzde Çin dış politikasının en önemli konusu, ABD ile ilişkilidir. ABD iş dünyası, günümüzün gelişmekte olan en büyük pazarı Çin'de büyük fırsatlar görmekte, ülke yönetimi ise Çin'in dünya güç dengesini değiştirecek ölçüde güçlenmesine karşı politikalar üretmeye çalışmakta ve DTÖ üyeliğinden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için baskı uygulamaktadır.

Çin-ABD ilişkilerinde zaman zaman parlayan bir sorun da Tayvan meselesidir. 1949 yılından bu yana ana kıtadan bağımsızlığı savunan, de facto bir yönetimin başta olduğu Tayvan, adanın kendisine bağlı olduğunu savunan Çin tarafından ilhak edilme ihtimaline karşın, ABD'nin askeri ve siyasi koruması altındadır. ABD'nin pozisyonu, mevcut durumun korunması yönünde olsa da bu üçlü arasında gerginlik zaman zaman tırmanmaktadır.

Çin ile Japonya arasında tarihsel nedenlerden kaynaklanan sorunlar dönemsel olarak gündeme gelse de, iki ülkenin ekonomik bağları oldukça güçlüdür. Kuzey ve Güney Kore ile ilişkilerde ise ibre giderek değişmekte ve Güney Kore ile ilişkiler sıkılaşmaktadır. Bunda ekonomik bağlar kadar geçmişte benzer şekilde Japon işgaline maruz kalmanın psikolojik etkisi de rol oynamaktadır.

ASEAN (Güneydoğu Asya ülkeleri Birliği) üyesi bazı ülkelerle de Güney Çin Denizi'nde bulunan Spratly adaları üzerindeki egemenlik iddiaları yüzünden sürtüşmeler yaşanmaktadır. Ancak hem Hindistan, hem de ASEAN ülkeleriyle 1990'lı yıllardan bu yana ekonomik bağların güçlenmesi, gerginlikleri törpüleyici bir unsur olmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Rusya ile ilişkilerinde ise ekonomik ilişkilerden ziyade siyasi ilişkiler öne çıkmaktadır.

Sanayi

Dünyanın hızla büyüyen ekonomilerinden birine sahip olan Çin, 1970'lerin sonundan itibaren uygulanan sanayileşme programları sonucunda büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. 1980'lerin başlarında Çin, hafif sanayinin gelişimini özendirici bir politika izlemiştir. Bunun sonucunda, hafif sanayi kollarındaki büyüme hızlı olmuştur. Sanayinin hızlı bir şekilde büyümesi sonucunda, ülkede, enerji, petrol, demir-çelik, kömür kaynaklarında, ulaşım ve iletişim sektörlerinde bir sıkıntı yaşanmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda, 1990'dan sonra yatırımlar bu sektörler yönleştirilmiştir. Çin'de bankaların devlete ait olması, devletin belirlediği sektörler kaynak aktarımını da mümkün kılmıştır.

Günümüzde, Çin sanayii pek çok sektörde yetkinliğe ulaşmış durumdadır. Modern metalürji, madencilik ve enerji ekipmanları, uçak yapımı, otomobil üretimi, büyük makina parçaları, döküm, uzay sanayi, büyük enerji devreleri, elektronik, iletişim ekipmanları, ölçüm araçları gibi alanlar, son dönemde Çin ekonomisinin faaliyet gösterdiği başlıca alanlar arasında sayılmaktadır. Çin, halen madencilik, enerji santrali, metalürji, akaryakıt, kimyasallar, otomotiv ve gemi yapımı konularında tamamen kendi teknik imkanlarına dayanmaktadır.

Öte yandan, Çin'de üniversite-sanayi işbirliğine de büyük önem verilmektedir. "Çin'in Silikon Vadisi" olarak bilinen "Zhongguancun Vadisi", otuzdan fazla üniversitenin yanı sıra çoğu yüksek teknoloji üretimi yapan firmalara ait olmak üzere 200 civarında araştırma kuruluşuna da ev sahipliği yapmaktadır. Dikkati çeken diğer bir husus ta, yüksek teknoloji alanında başı çeken firmaların çoğunun Pekin Üniversitesi ve Tsinghua Üniversitesi gibi belli başlı Çin üniversitelerinin yan kuruluşları olmalarıdır.

Diğer yandan, Çin'in sanayi gelişimiyle ilgili dikkate alınması gereken diğer bir husus ta, son yıllarda özellikle işgücü maliyetlerinin düşüklüğü

sayesinde küresel pazarlara hakim olan Çin'in ihracat sektörlerinin, son dönemde ülkede işgücü maliyetlerinin artmasının yanısıra asgari ücret yasasının yeniden düzenlenmesi sonucu artan üretim maliyetlerinden olumsuz etkilenmekte oluşudur. Çin'in toplam sanayi üretimi 2011 yılında hızla artarak Ocak-Aralık döneminde geçen yıla göre %13,9 oranında artış kaydetmiş bulunmaktadır.

Ekonomi

Dünya nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Çin Halk Cumhuriyeti, bütün dünya ülkelerinin ilgiyle izledikleri ve sıkça hakkında konuştukları bir ülke konumundadır. Ülkelerin, Çin üzerinde bu denli yoğunlaşmasının en önemli ekonomik nedeni, Çin ekonomisindeki gelişmeler ile ülkelerin bazı ürünler açısından Çin ile rekabet gücünün yaşamlarıdır.

1949 yılında, Komünist Parti ve Mao Zedong öncülüğünde Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilan edilmesinden sonra uzun yıllar kapalı bir ekonomi yapısı gösteren Çin, uyguladığı merkezi planlı ekonomi politikasıyla istikrarı sağlamış, ancak büyüme ve refah artışında önemli sorunlar yaşamıştır. Bu politikaların sürdürülemezliğinin anlaşılmasından sonra, 1980'lerin başında kolektif tarım uygulamasını durdurmuş ve özel teşebbüse yeniden izin vermiştir.

Yaptığı reformlarla Çin ekonomisine damgasını vuran Deng Xiaoping'in "Bazı kişiler ve bölgeler önce zenginleşsin, sonunda toplumun tümü zenginleşecektir." sözü ise, 1980 sonrası dönemdeki değişim sürecini açıkça ifade etmektedir. Nitekim 1997'deki ölümüne kadar Xiaoping, Çin'de değişimin öncülüğünü yapmıştır. Xiaoping döneminde Çin, hem askeri ve ekonomik alanda gelişmeyi başarmış, hem de reformist hareketler sonucunda önemli ölçüde zenginleşmiştir.

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme, kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir.

1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak Pearl Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur. Bu bölge sermaye, teknoloji, ve müteşebbis becerilerini, komşusu olan Hong Kong'dan almıştır. 1990'lı yıllarda yine Fujian ve Guangdong bölgesi Tayvan kaynaklı yatırımlara konu olmuştur. 1990 yılından bu yana Çin'deki Tayvan kaynaklı yatırımların 100 milyar doları geçtiği düşünülmektedir.

Kuzey doğudaki Shandong eyaleti ise Japonya ve Güney Kore kaynaklı yatırımlara ev sahipliği etmiştir. Son olarak resmi otoritelerin dikkati “Ejderhanın Başı” sayılan Yangtze Deltası’nın geliştirilmesinde, yani Şanghay bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu çabalar sırasında, doğudaki gelişmelerin batı bölgelerine ve ülkenin iç kısımlarına sıçraması beklentileri, henüz gerçekleşmemiştir.

Büyük bir ülke olan Çin, son yirmi yılda gerçekleştirdiği reformlarla dünya ekonomisinin en önemli güçlerinden biri haline gelmiştir. Çin’in bu atılımının temelinde ise ekonomik büyümedeki belirgin başarısı yatmaktadır. Şu anda Çin, dünyanın en büyük ihracatçıları arasında yer almaktadır. Döviz rezervleri ve bütçe fazlası rekor düzeydedir; ayrıca çarpıcı şekilde dış yatırım çeken bir ülke konumundadır. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)’ne üyeliğinin ardından, Çin’de yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemde, özel sektör yatırımları artmış; ancak, devlet ekonomideki tekeli ve bireyler üzerindeki sıkı denetimini sürdürmeye devam etmiştir. Çin’in DTÖ üyeliği sonrasında ihracatı ve ekonomik büyümesi hızlanmış, bu gelişme diğer ülkeleri tehdit eder hale gelmiştir.

Ekonomideki patlama, büyük bir enerji açığını da beraberinde getirmektedir. Çin, ABD’nin ardından en büyük ikinci petrol tüketicisiyken, kömür üretim ve tüketiminde ise ilk sırada yer almaktadır. Dışarıdan enerji ithaline milyarlarca dolar harcayan ülkenin, bu alandaki en büyük yatırımı ise 25 milyar dolara mal olması beklenen Üç Vadi Barajı hidroelektrik santrali projesidir.

Ülkenin kalkınma yolunda pazarlarını yabancı sermayeye açması ve dış ticaretini arttırması, genelde ulaştırma altyapısı daha gelişmiş olan doğu ve kıyı kesimlerinde refah seviyesinin iç ve batı bölgelere kıyasla daha çok artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda özellikle kentler ve kırsal kesim arasında fark belirgindir. Kırsal kesimin gelir seviyesi tahıl fiyatlarının artış göstermesi, merkezi hükümetin kırsal bölgeleri kalkındırma politikası çerçevesinde vergi yükünü azaltması gibi etmenlerle ciddi oranlarda artış gösterse de; kırsal kesim ile kent merkezleri arasındaki gelir seviyesi dengesizliği giderilememiştir. Kentsel ve kırsal kesimler arasında oluşan ekonomik uçurum, ülkenin en önemli toplumsal sorunlarından biri haline gelmiş durumdadır.

Yüksek büyüme oranları ile dikkat çeken Çin ekonomisi, son dönemde artan üretim ve işçilik maliyetlerine rağmen 2011 yılında % 9,2 büyürken, aynı dönemde kişi başına düşen milli gelir kentsel bölgelerde % 7.6, kırsal bölgelerde ise % 13.7 artmıştır. Çin ekonomisinin, AB ve ABD pazarlarındaki dış talepdeki azalma ve üretim maliyetlerindeki artışlara bağlı olarak, 2012 yılında kısmen yavaşlayarak % 8,2 büyümesi beklenmektedir.

Büyüme rakamlarıyla herkesi kışkırtıran bir performans gösteren Çin, dinamikliğiyle de durgunlaşan ekonomilerden sıyrılmaktadır. Çin, son 10

yıldaki ekonomik atılımıyla ABD'nin ardından dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olmuştur. Uluslararası Para Fonu (IMF), Çin'in 2016 itibariyle ABD ekonomisini geçerek, dünyanın bir numaralı ekonomisi olacağını öngörmektedir. Yine IMF tahminlerine göre Çin ekonomisinin büyüklüğü 2011 yılında 11,2 trilyon dolardan, 2016 yılında 19 trilyon dolarlık bir büyüklüğe erişecektir. ABD, açıklarını kapatmak için Çin'in atacağı adımları izlemekte, Avrupalılar, borç krizinden kurtulmak amacıyla Çin'in kapısını çalmaktadır.

Hızlı ekonomik büyümenin dayandığı en önemli faktör olan ihracat, hızlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. 2010 yılında 1,6 trilyon dolar olarak gerçekleşen ihracat, 2011 yılını ise % 18,8 artışla 1,9 trilyon dolara ulaşmıştır. 2011 yılı toplam ithalatı ise 2010 yılına göre % 25 artışla 1,4 trilyon dolardan 1,75 trilyon dolara yükselmiştir. 2011 yılında dış ticaret fazlası, bir önceki yıla göre %14,5 azalma göstererek, 155 milyar dolar olmuştur.

2011 yılında perakende satışlar, bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,1 oranında artış (18,1 trilyon RMB-2,9 trilyon dolar) kaydetmiştir. Enflasyondan arındırıldıktan sonra, yıllık artış oranı %11,6 olarak gerçekleşmiştir. Otomotiv sektöründeki artış yıllık (%14,6) ortalamasının altında kalırken, ev eşyaları ve "audio-visual" teçhizat (%21,6 artış) ile mobilya (%32,8 artış) sektörlerinde önemli artışlar yaşanmıştır.

Öte yandan, başta ABD olmak üzere uluslar arası camia tarafından reel değerinin Çin ekonomi yönetimi tarafından düşük tutulduğu şeklinde eleştiriler yapılan para birimi yuan (renminbi-RMB) konusunda 2010 yılı Haziran ayından bu yana sabit kur sisteminden çıkarılarak (1 ABD Doları = 6,82 RMB), belirli bir bant aralığında değişimine izin verilmiş ve bunun sonucunda yuan 2011 yılında dolar karşısında %4,86 oranında değer kazanmıştır. 21 Ocak 2012 tarihi itibariyle, 1 ABD Doları = 6,32 RMB'den işlem görmüştür.

Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri

"Özel Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri", Çin'in dışa açılan bölgelerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Halen Çin genelinde irili ufaklı 5000 civarında Özel Ekonomik Bölge (Special Economic Zone) mevcuttur. Çin özel ekonomik bölgeleri, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler tarafından da model alınarak uygulanmıştır.

Bilindiği gibi dışa açılan bir kentte mükemmel altyapı tesislerinin kurulması, uluslararası standarda uygun bir yatırım ortamı yaratmaktadır. Çin'de yabancı sermayeyi çekmek ve kullanmak yoluyla yüksek ve yeni teknoloji sektörü başta olmak üzere modern sanayi yapısı oluşurken, kentler ve civarlarında dış ekonomi ve ticareti geliştiren önemli bölgeler ortaya çıkmıştır.

1988 yılında Çin Devlet Konseyi ilk kez olarak dışa açılan 14 sahil kentinde devlet düzeyindeki Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri'nin kurulmasını onayladı. Bu 14 kent şunlardır: Dalian, Qinhuandao, Tianjin, Yantai, Qingdao, Lianyungan, Nantong, Minhang, Hongqiao, Caohejing, Ningbo, Fuzhou, Guangzhou ve Zhanjiang. Bunlardan başka, Suzhou kentindeki sanayi bölgesi, Jinqiao İhracat Ürünleri İmalatçılığı Bölgesi, Ningbo Daxie Ekonomi ve Teknoloji Kalkınma Bölgesi, Xiamen Haicang Yatırım Bölgesi ve Hainan Yangpu Kalkınma Bölgesi'nde ekonomik ve teknolojik kalkınma bölgeleriyle ilgili politikanın uygulanması, Çin Devlet Konseyi tarafından onaylanmıştır.

Dışa açılan bölgelerin önemli bir kısmını oluşturan devlet düzeyindeki "Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri"nin çoğunluğu, eyaletler ile özerk bölgelerin merkez kentlerinde ve dışa açılan sahil kentleri ile dışa açılan diğer kentlerden ayrılan bir bölgede bulunmaktadır. Bu bölgelerde uluslararası standarda uygun yatırım ortamı yaratmak için, her açıdan mükemmel altyapı tesisleri inşa edilmiş ve yabancı sermayeyi çekmek yoluyla başta yüksek ve yeni teknoloji sektörü olmak üzere modern sanayi yapısı oluşturulmuştur. Bu nedenle "Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri" de, buldukları kentler ve komşu bölgelerin dış ekonomik ve ticari gelişmesini sağlayan önemli bölgelerdir.

Çin'in Ekonomik Büyümesinde Yabancı Yatırımların Rolü

Çin ekonomisinin büyümesinde; yüksek tasarruflar sonucu oluşan sermaye birikiminin, toplam faktör verimliliğindeki önemli artışların, işgücü arzındaki artışların, eğitime yapılan yatırımlar sonucunda beşeri sermayede oluşan artışların ve uygulanan planlı ekonomi sayesinde devlet eliyle sağlanan ve uzun zamandan beri devam eden istikrarın etkisi vardır. Bunlara ek olarak, Çin'in yabancı sermaye için çekici bir ülke olmasına bağlı olarak, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarındaki olağanüstü artışın Çin'in ekonomik büyümesinde büyük etkisi olmuştur. Bu çerçevede ele alınması gereken bir diğer etken ise Çin'in DTÖ' ye üyeliğidir.

Çin'in büyümesinin en önemli kaynaklarından biri de doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıdır. Çin yabancı sermaye çekme konusunda dünyanın en dinamik ülkesidir. Çin'in yabancı sermaye açısından çekici olma nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

- Hızla büyüyen iç pazar
- İşgücü, toprak ve enerji maliyetlerinin düşüklüğünden kaynaklanan yüksek kar marjları
- DTÖ üyeliğinin uluslararası piyasalarda güvenilirliği arttırması
- Siyasi istikrarın kalıcı bir görünüm sergilemesi
- Ülke genelinde düşük olsa da 200 milyonluk bir kesimin harcama gücünün yüksek olması
- Kredi kullanabilme kolaylığı

- Öncü olmak isteyen çokuluslu şirketlerin pazara girmek için yarışmaları
- Daha önce yurtdışındaki fırsatları daha karlı bulan iç tasarrufun, yatırım teşvik ve güvencelerinden yararlanmak üzere anavatana geri dönmesi (roundtripping)

1990'larla birlikte Çin'de doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında kısmi olarak büyük artışlar görülmüş, buna bağlı olarak ülkenin dünya ekonomisine entegrasyonu hızlanmış ve büyüme oranları da önemli ölçüde artmıştır. Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının en önemli katkısı ise, Çin ile gelişmiş ülkeler arasındaki teknoloji açığını kapatmak olmuştur. Bu anlamda ekonomik büyümede doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının miktarı, yapısı ve zamanlaması bakımından etkileri tartışılmaz. Diğer taraftan ekonominin durgunluğa girdiği 1996–2002 döneminde ise doğrudan yabancı sermaye yatırımları önemli ölçüde azalmıştır.

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları daha çok sermaye ve teknoloji yoğun sektörlere yönelmiş, bunun sonucunda imalat sanayinin yapısı değişmiş ve üretim kapasitesinde önemli artışlar görülmüştür. Buna verilebilecek en iyi örnek ise otomotiv sektöründeki gelişmedir.

Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar

Çin Halk Cumhuriyeti'nde dış ticaret alanındaki yetkili kurumlar, bu konunun uzun dönem planlamalarını da yapan ve Devlet Konseyi'ne bağlı çalışan Devlet Planlama Komisyonu ile Devlet Ekonomik Komisyonu'dur. Diğer etkili kuruluşlar, Özel Ekonomik Bölgeler Bürosu, Devlet İthalat ve İhracat Ürünleri Denetleme İdaresi, Gümrükler Genel İdaresi, Çin Seyahat ve Turizm Bürosu, Çin Uluslararası Ticareti Teşvik Konseyi olarak sayılabilir.

Çin Halk Cumhuriyeti, dünya nüfusunun yaklaşık % 20'sini barındırmaktadır. Bu büyüklükteki bir ülkenin küresel ekonomi ile bütünleşmesi hem Çin hem de dünya ülkeleri için dengeleri değiştirmekte ve özellikle küresel ticaret kompozisyonunda büyük bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Son 25 yılda Çin Komünist Partisi tarafından kademeli olarak uygulanan reform süreci, 2001 yılında ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olması ile ivme kazanmış ve uluslararası ekonomide kartların yeniden dağıtılmasına yol açmıştır.

Perakende Sektörü

Diğer ülkeler ile kıyaslandığında Çin Halk Cumhuriyeti, kişi başına düşen milli gelir bakımından halen orta-alt sıralarda yer alan bir konumdadır. 2011 yılında kişi başına düşen milli gelir ortalaması 8,200 doların biraz üzerinde olarak hesaplanmıştır. Bu rakamı 1,3 milyar ile çarptığımızda Çin Halk Cumhuriyeti'nin ne kadar büyük bir pazar olduğu görülmektedir.

Çin hükümeti, son dört yılda görülen yüksek büyüme oranının gelecekte sürdürülmesinin zor olacağını öngörmekte ve iç tüketimin önümüzdeki on yılda büyümenin motoru olabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle iç tüketimi arttırabilmek için 11. Beş Yıllık Plan'larında bir dizi önlemlere yer vermiştir. Mevcut sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşlarının gelirlerini harcamaktansa tasarruf etmeye yönelttiği düşünülmektedir. Bu nedenle, Çin'li tüketicilerin daha iyi bir sosyal güvenlik ve sağlık sistemine kavuştukları zaman geleceğe güvenle bakacakları ve harcanabilir gelirlerinin daha yüksek bir kısmını tüketime yönlendireceklerine inanılmaktadır.

A.B.D. nüfusunun ortalama yaşı 37, İngiltere'nin 39 iken, Çin Halk Cumhuriyeti nüfusunun yaş ortalaması 33'tür. 35 yaşın altındaki insanların ebeveynlerine nazaran daha açık ve rahat, yeni şeyleri denemeye eğilimli olduğu bilinen bir gerçektir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde eyaletler arasında kişi başına düşen milli gelir bakımından önemli farklılıklar vardır. En zengin bölge Zhejiang ile en fakir bölge Guizhou arasında 6 kat fark bulunmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir bakımından en zengin bölgeler Pearl nehri ve Yangtze nehri deltaları ile doğuda bulunan kıyı şeridi ve Bohai bölgesidir. En zengin altı bölge olan Şanghay, Pekin, Tianjin, Zhejiang, Guangdong ve Jiangsu nüfusun %19'una sahip olmasına rağmen, milli gelirin %36'sına sahiptir. İç kesimler ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin batısı, doğusuna göre daha fakirdir. Ancak Çin hükümeti bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak için iç kesimlere ciddi miktarda yatırım yapmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti perakende pazarı dünyada A.B.D ve Japonya'nın ardından büyüklük olarak üçüncü sıradadır. 2011 yılında perakende satışlar, bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,1 oranında artış (18,1 trilyon RMB-2,9 trilyon dolar) kaydetmiştir. Enflasyondan arındırıldıktan sonra, yıllık artış oranı %11,6 olarak gerçekleşmiştir. Otomotiv sektöründeki artış yıllık (%14,6) ortalamasının altında kalırken, ev eşyaları ve "audio-visual" teçhizat (%21,6 artış) ile mobilya (%32,8 artış) sektörlerinde önemli artışlar yaşanmıştır.

Önümüzdeki yıllarda da perakende sektörünün çift haneli olarak büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çin'li tüketicilerin gelirleri arttıkça gıda dışı ürünlere yaptıkları harcamalar da artmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin çok büyük olması; birçok fırsat sunmasının yanında lojistik anlamında bir çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Resmi rakamlara göre Çin'de 660 şehir bulunmaktadır. Çin perakende piyasasına hitap etmek isteyen perakendecilerin yüzlerce şehirde binlerce dağıtım noktası kurması gerekmektedir.

Çin perakende pazarı 1980'li yıllarda dönüşmeye başlamıştır. 10-15 yıl içinde çok katlı mağazalar, süper-marketler, hiper-marketler gibi tüm modern formattaki mağazalar açılmıştır.

Çin'li erkek tüketiciler ile kadın tüketiciler arasında satın alma davranışları arasında önemli farklar vardır. Erkekler alışverişe ve fiyat karşılaştırması yapmaya daha az vakit harcarlar ve güven duydukları markalardan alışveriş yapmaya devam ederler. Aynı yerden alışveriş yapmak yaygındır.

Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı

Dünya'da halı en çok kullanılan yer kaplaması olmasına rağmen parke, ahşap döşeme, lamine, vinil gibi diğer zemin kaplamalarına olan talep artması nedeniyle son yıllarda halıya olan talep azalmıştır. Özellikle sıcak iklime sahip bölgelerde halı talebinde önemli azalmalar gözlenmektedir. El halısı ve kilim genellikle refah seviyesi yüksek batılı ülkeler tarafından ithal edilmektedir. Bu ülkelerde el halısı ve kilim üretimi olmadığından ithalat genellikle el halısı ve kilim üretim merkezleri olan İran, Çin, Pakistan, Türkiye, Nepal gibi ülkelere yapılmaktadır.

Dünya'da en çok el halısı ve kilim ithal eden ülkeler ise sırasıyla: ABD, Almanya, Japonya, İtalya, İngiltere ve Fransa'dır.

Dünya el halısı ticareti azalma eğilimindedir. Dünya el halısı ihracatının %70'i İran ve Çin tarafından yapılmaktadır. Türkiye dünya el halısı ihracatında üçüncü sıradadır. Dünya el halısı ihracatında Asya ülkeleri lider konumundayken dünya makine halısında ihracatında batılı ülkeler lider durumundadır. Dünya makine halısı ihracatında önde gelen ülkeler sırasıyla: Belçika, ABD, Hollanda, Almanya ve İngiltere'dir.

Dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yıllık ortalama % 5 büyüme oranıyla 2014 yılında 204 milyar dolara ulaşması öngörülmektedir.

Dünya halı üretimi ve ihracatında önde gelen ülkelere olan Çin Halk Cumhuriyeti, aynı zamanda önemli bir halı ve yer kaplamaları pazarıdır da. Günümüzde nüfusun yarıdan fazlasının kentlerde yaşadığı Çin'de sayısı 300 milyonu geçen orta-üst ve üst kesimden nüfusun diğer harcamaların yanında konut harcamaları da sürekli arttığından, ülkenin halı ve yer kaplamaları ithalatı da artmaktadır. 2025 yılına kadarki dönemde Çin genelinde hızlı kentleşme ve yeni inşaatlar nedeniyle mevcut hacime ek olarak her yıl fazladan 1,6 – 1,9 milyar m² yer kaplaması ve halı pazarı doğmaktadır. 2007 yılı ile 2012 yılları arasındaki dönemde dünya yer kaplamaları ve halı pazarında doğan yeni pazar hacminin % 43'ünün Çin'e ait olduğu tahmin edilmektedir.

Bu noktada bilinmesi gereken önemli bir husus ta, Çin tüketicisinin yer kaplamaları konusunda özellikle Amerikan pazarında yaygın olan 'Do it yourself DIY' (ürünün montaj ve kurulumunu kendin yap) konseptinden hoşlanmayıp, 'Do it for me' yani anahtar teslim tipi ürün ve hizmetleri tercih etmesidir.

Çin'in dünya halı ticaretindeki önemi ve kilit rolü sadece kendi iç tüketimindeki artıştan ve Çin yer kaplamaları ve halı pazarının hızlı büyümesinden değil, aynı zamanda Asya-Pasifik Bölgesi genelinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yeni odak noktası olmasından da kaynaklanmaktadır.

Asya ve Uzakdoğu ülkelerinin hızlı sanayileşmesi sonucu artan refah düzeyi ve kentleşmeye paralel inşaat sektöründeki dinamizm, bu bölgenin yer kaplamaları ve halı tüketimini hızla artırırken, başta Şangay olmak üzere Çin'in liman kentleri ve özellikle Hong Kong'un, komşu ülkelere yapılan yer kaplamaları ve halı sevkiyatlarında önümüzdeki dönemde daha da önem kazanacağı öngörülmektedir. Nitekim Asya ve Uzakdoğu ülkeleri günümüzde dünya kent nüfusunun yarıdan fazlasını barındırmakta ve hızlı kentleşmenin yanısıra güçlenen orta ve üst sınıfın konut harcamalarına paralel yer kaplamaları ve halı tüketimleri de hızla artmakta ve giderek daha üst kalite ürünler tercih edilmektedir.

Bu çerçevede, 2012 yılında dünya halı ve yer kaplamaları pazarının % 4 artışla 15,2 milyar m² seviyesine, değer bazında ise 178 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilirken, Asya-Pasifik Bölgesinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının ise % 42'ye ulaşması öngörülmektedir. ABD'nin de dahil olduğu Kuzey Amerika'nın Dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının % 23, Batı Avrupa pazarının payının ise % 18 olduğu tahmin edilmektedir.

Ulaştırma ve Lojistik

Çin lojistik sektörü yeni yeni gelişmektedir. Altyapıda en büyük eksiklik ulaşım ve haberleşmede duyulmaktadır. Toplam ulaştırma altyapısı dünya çapında büyüklüğe sahip olsa da, araziye ve nüfusa oranla yetersiz kalmaktadır. Çin'de, halihazırdaki ulaşım altyapısının, talebin ancak %60'ına cevap verebildiği tahmin edilmektedir. Limanlar ve demiryolları talebe cevap verememektedir. Havayolu taşımacılığı, malzeme, ileri teknoloji ve eğitimli personel eksikliği içindedir.

Lojistik ağı genelde kıyı bölgelerinde yoğunlaşmıştır; iç bölgelerde ise hükümetin çabalarına rağmen büyük yatırımlara ihtiyaç vardır. Buna karşın, ülke ekonomisinin topyekün bir gelişme içerisinde olması dolayısıyla, lojistik sektörünün de önümüzdeki dönemde gelişmesi ve küresel standartları yakalaması beklenmektedir. Her yıl %20 büyümesi beklenen sektördeki

iyileşme, tüm ticari aktiviteler için bir verimlilik sağlayacak ve ülke ekonomisi üzerinde olumlu yönde bir çarpan etkisi olacaktır. Büyük potansiyel arz eden bir sektörün uluslararası arenadaki etki alanı da genişleyecektir. Bu doğrultuda Çin Hükümeti sektöre büyük önem vermekte ve gelişimini desteklemektedir. Ülkenin DTÖ yükümlülükleri uyarınca dağıtım kanallarını yabancılara açması da, sektörün küresel lojistik ağıyla bütünleşmesine ivme kazandırmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi Çin sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun davranışlar sergilemektir. ÇHC pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile iş yaparken dakiklik son derece önemlidir. Çin’li iş ortaklarınızı bekletmek doğru olmaz, zamanında randevu yerinde olunması gerekmektedir. Çin’li işadamları herhangi bir iş yapmadan önce muhataplarını çok yakından ve detaylı bir şekilde tanımayı isteyeceklerdir. Tanımadıkları ve güven duymadıkları kişilerle iş yapmayı pek tercih etmezler.

Toplantı odasına hiyerarşik olarak daha yukarda olan kişi önce girmekte ve görüşmeye başlamaktadır. Çin’li işadamlarının sıcak, misafirperver tavrı, iş anlamında da mutlaka pozitif bir sonuç alacağınız anlamına gelmemektedir.

İş İlişkileri

Kartvizitlerin bir tarafı İngilizce diğer tarafının ise Çince yazılmış olması gerekmektedir. Kartvizitin Çin’li bir işadamına verilirken Çince yazılmış yüzü yukarda ve iki el ile tutularak uzatılmasında fayda vardır. Çin’li iş adamının kartvizit alındıktan sonra bir süre incelenip masanın üzerine bırakılabilir. Kartviziti arka cebe yerleştirmek çok büyük saygısızlık olarak algılanacaktır. İş toplantısı esnasında alçak gönüllü ve sabırlı olmak, başarıya ulaşmak için etkili olacaktır. Toplantılar öncelikle kişisel sohbetler ile açılır; daha sonra iş konuşmaya geçilmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Sürekli göz teması kurmaya özen gösterilmelidir. Gözleri kaçırmak güvensizlik olarak algılanacaktır. Çin’li işadamına Mr. veya Madam ile beraber soyadlarını kullanarak hitap edilmesi uygun olur. Çin’li iş adamının muhatapları konuşurken başını sallaması söylenenleri kabul ettiğinin değil; dinlediğinin işaretidir. Doğrudan olumsuz ifadeler kullanmak kaba bir davranış olarak kabul edildiğinden “hayır” demektense “belki” ya da “bunu düşüneneğim” demek daha makul karşılanmaktadır.

II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Çin 2010 yılı itibariyle 2 trilyon 974 milyar dolar değerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2010 yılında genel ihracat 1,6 trilyon dolar ve genel ithalat 1,4 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çin hâlihazırda dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi olarak sıralanmaktayken ithalatta ABD'nin ardından ikinci sırada yer almaktadır.

2006 ile 2010 yılları arasını kapsayan beş yıllık süreçte Çin'in dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

ÇİN'İN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2006	968.935.601	-	791.460.868	-
2007	1.220.059.668	25,9	956.115.448	20,8
2008	1.430.693.066	17,3	1.132.562.161	18,5
2009	1.201.646.758	-16,0	1.005.555.225	-11,2
2010	1.577.763.751	31,3	1.396.001.565	38,8

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2010 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihraç ettiği ürünler Fasıllar 85 kapsamındaki elektrikli makina ve cihazlar, Fasıllar 84'te yer alan makinalar, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 61 kapsamındaki örme giyim eşyası ve aksesuarları, Fasıllar 62 kapsamındaki dokuma giyim eşyası ve aksesuarları ile Fasıllar 90'da yer alan optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar gibi ürünlerdir.

Çin'in 2010 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2010		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	388.755.010
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	309.813.672
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	66.710.933
62	DOKUMA GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	54.361.478
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	52.109.780

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

En Çok İthal Edilen Ürünler

Çin'in en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fasıllar 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar gelmektedir. Fasıllar 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve yağlar, Fasıllar 84 altında yer alan makineler, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 26 kapsamındaki metal cevherleri, cüruf ve kül ile Fasıllar 90 kapsamındaki optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar ise diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2010		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	314.282.498
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER	188.965.812
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	172.150.025
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	109.386.524
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	89.919.369

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2010 yılı verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke ABD olmuştur. Hong Kong, Japonya, Güney Kore ve Almanya, ABD'yi takip etmektedir.

2010 yılı kayıtlarına göre Çin'in en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatın % 76,3'ü yönelmiş durumdadır. 2010 yılında Çin'in en önemli

20 ihracat pazarının tamamına yönelik olarak gerçekleştirilen ihracat % 7,6 ile % 73,3 arasında değişen oranlarda artmıştır.

Türkiye Çin'in en fazla ihracat yaptığı 26. ülkedir. 2010 yılında bu ülkeden Türkiye'ye yönelik ihracat % 43,3'lük bir artışla 11,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleştirilmiştir.

En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2009	2010	DEĞİŞİM %	PAY %
ABD	221.295.020	283.780.323	28,2	18,0
HONG KONG	166.216.920	218.301.360	31,3	13,8
JAPONYA	97.910.966	121.043.965	23,6	7,7
GÜNEY KORE	53.679.877	68.766.311	28,1	4,4
ALMANYA	49.919.564	68.047.133	36,3	4,3
HOLLANDA	36.682.225	49.704.161	35,5	3,2
HİNDİSTAN	29.666.560	40.913.958	37,9	2,6
İNGİLTERE	31.277.364	38.767.054	23,9	2,5
SİNGAPUR	30.066.363	32.347.238	7,6	2,1
İTALYA	20.244.613	31.145.158	53,8	2,0
TAYVAN	20.505.295	29.674.922	44,7	1,9
RUSYA FEDERASYONU	17.513.771	29.612.074	69,1	1,9
FRANSA	21.611.741	27.858.709	28,9	1,8
AVUSTRALYA	20.645.567	27.220.264	31,8	1,7
BREZİLYA	14.118.518	24.460.652	73,3	1,6
MALEZYA	19.631.939	23.802.061	21,2	1,5
VİETNAM	16.300.914	23.101.556	41,7	1,5
KANADA	17.675.119	22.216.134	25,7	1,4
ENDONEZYA	14.720.624	21.953.565	49,1	1,4
BAE	18.632.296	21.235.461	14,0	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	918.315.256	1.203.952.059	31,1	76,3
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	76,4	76,3		
TÜRKİYE	8.333.535	11.942.037	43,3	0,8
DÜNYA TOPLAMI	1.201.646.758	1.577.763.751	31,3	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2010 yılında Çin'in en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, Japonya gelmektedir. Güney Kore, Tayvan, ABD, Almanya ve Avustralya, Japonya'yı takip etmektedir.

Çin'in en çok ithalat yaptığı 20 ülkenin tamamından gerçekleşen ithalat % 21,8 ile % 146,2 arasında değişen oranlarda artmıştır.

Türkiye, Çin'in en fazla ithalat yaptığı 47. ülke olarak sıralanmaktadır. Türkiye'den 2010 yılı içerisinde 3,2 milyar dolar ithalat yapılmıştır.

Çin'in en fazla ithalat yaptığı 20 ülke ve Türkiye'ye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$				
	2009	2010	DEĞİŞİM %	PAY %
JAPONYA	130.937.525	176.736.084	35,0	12,7
GÜNEY KORE	102.551.712	138.339.223	34,9	9,9
TAYVAN	85.722.961	115.733.646	35,0	8,3
ABD	77.755.101	102.734.185	32,1	7,4
ALMANYA	55.764.084	74.251.272	33,2	5,3
AVUSTRALYA	39.438.780	61.105.168	54,9	4,4
MALESYA	32.330.691	50.430.150	56,0	3,6
BREZİLYA	28.280.983	38.099.447	34,7	2,7
TAYLAND	24.896.942	33.193.365	33,3	2,4
SUUDİ ARABİSTAN	23.620.244	32.829.048	39,0	2,4
RUSYA FEDERASYONU	21.282.952	25.913.994	21,8	1,9
SİNGAPUR	17.796.637	24.728.920	39,0	1,8
ANGOLA	14.675.831	22.815.049	55,5	1,6
HİNDİSTAN	13.714.289	20.846.313	52,0	1,5
ENDONEZYA	13.663.783	20.795.189	52,2	1,5
İRAN	13.286.547	18.300.891	37,7	1,3
ŞİLİ	12.790.520	17.935.193	40,2	1,3
FRANSA	13.031.124	17.116.565	31,4	1,2
İSVİÇRE	6.949.483	17.108.296	146,2	1,2
FİLİPİNLER	11.946.610	16.220.255	35,8	1,2
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	740.436.799	1.025.232.253	38,5	73,4
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	73,6	73,4		
TÜRKİYE	1.745.485	3.164.059	81,3	0,2
DÜNYA TOPLAMI	1.005.555.225	1.396.001.565	38,8	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Aralık 2011

III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Çin'in halı ihracatı 2006 ile 2008 yılları arasında sürekli olarak artmıştır. Ancak 2009 yılında Çin'in halı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 7,9 oranında azalarak 1,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında ise Çin'in halı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 31,1 oranında artmış ve 2006 yılındaki ihracatını neredeyse ikiye katlayarak yaklaşık 2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan Çin'in halı ithalatı ise 2005 ile 2010 yılları arasında düzenli olarak artmış ve 2010 yılında 130,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Çin'in halı dış ticareti çok yüksek bir oranda fazla vermektedir.

ÇİN'İN HALI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1.000 \$				
YILLAR	HALI İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HALI İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2006	1.068.648	-	75.566	-
2007	1.320.039	23,5	91.003	20,4
2008	1.618.521	22,6	101.290	11,3
2009	1.491.264	-7,9	102.211	0,9
2010	1.954.949	31,1	130.348	27,5

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti

Çin'in makina halısı dış ticareti verileri aşağıdaki tabloda görülmektedir. Çin'in makina halısı ihracatı 2006 ile 2008 yılları arasında artmış, 2009 yılında ise bir miktar azalmıştır. 2010 yılında ise Çin'in makine halısı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 34,9 oranında artarak 1,8 milyar dolar olmuştur.

Çin'in makina halısı ithalatı da ihracata benzer bir şekilde 2006 ile 2008 yılları arasında artmış, 2009 yılında ise 2008 yılıyla neredeyse aynı değerde gerçekleşmiştir. 2010 yılında ise Çin'in kaydedilen makina halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 29,6 oranında artmış ve 125,4 milyon dolar olmuştur.

ÇİN'İN MAKİNA HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1.000 \$				
YILLAR	MAKİNA HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	MAKİNA HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2006	868.383	-	73.788	-
2007	1.124.011	29,4	87.204	18,2
2008	1.412.999	25,7	96.786	11,0
2009	1.342.027	-5,0	96.765	0,0
2010	1.810.017	34,9	125.392	29,6

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

Dünya genelinde 10,7 milyar dolarlık bir hacme sahip toplam makine halısı ithalatına ilişkin olarak hazırlanan ve aşağıda sunulmakta olan tablodan da görülebileceği üzere Çin'in dünya makina halısı ithalatı içerisindeki payı % 1,2 gibi düşük bir seviyede gerçekleşmiştir.

DÜNYA MAKİNA HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
ABD	1.460.135	13,6
ALMANYA	1.066.337	9,9
İNGİLTERE	1.028.366	9,6
KANADA	743.032	6,9
JAPONYA	559.040	5,2
FRANSA	488.691	4,6
HOLLANDA	332.070	3,1
AVUSTRALYA	296.834	2,8
BELÇİKA	243.266	2,3
POLONYA	240.540	2,2
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	6.458.311	60,1
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	125.392	1,2
DÜNYA TOPLAMI	10.738.328	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2012

Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler

2010 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla makina halısı ihraç ettiği ilk beş ülke ve payları; Japonya (% 20,6), ABD (% 15,8), Hindistan (% 4,7), Almanya (% 3,7) ve Avustralya (% 3,5) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
JAPONYA	372.401	20,6
ABD	286.684	15,8
HİNDİSTAN	85.217	4,7
ALMANYA	67.475	3,7
AVUSTRALYA	63.023	3,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	874.800	48,3
TÜRKİYE	8.832	0,5
TOPLAM	1.810.017	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ihracatında 8,8 milyon dolarlık değeri ve % 0,5'lik payıyla küçük bir yer tutmaktadır.

Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler

2010 yılı itibariyle ithalat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin'in en fazla makina halısı ithalatı yaptığı ilk beş ülke ve payları; Tayland (% 18,7), ABD (% 17,9), Güney Kore (% 14,3), Japonya (% 8,4) ve Almanya (% 7,6) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
TAYLAND	23.408	18,7
ABD	22.439	17,9
GÜNEY KORE	17.917	14,3
JAPONYA	10.523	8,4
ALMANYA	9.568	7,6
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	83.855	66,9
TÜRKİYE	4.160	3,3
TOPLAM	125.392	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ithalatında ilk 5 ülke arasında yer almamaktadır.

2010 yılında Çin, Türkiye'den 4,2 milyon dolar değerinde makina halısı ithal etmişken, Türkiye'nin Çin'in makine halısı ithalatındaki payı % 3,3, tedarikçiler arasındaki sıralaması 8 olarak gerçekleşmiştir.

Çin'in El Halısı Dış Ticareti

Çin'in el halısı ihracatı 2006 yılından 2010 yılına kadar geçen 5 yıllık süreçte dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılında Çin'in el halısı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 2,9 oranında azalmış ve 144,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ÇİN'İN EL HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1.000 \$				
YILLAR	EL HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	EL HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2006	200.266	-	1.778	-
2007	196.029	-2,1	3.802	113,8
2008	205.522	4,8	4.503	18,4
2009	149.237	-27,4	5.447	21,0
2010	144.930	-2,9	4.957	-9,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Öte yandan Çin'in el halısı ithalatı rakamları incelendiğinde ise artan bir seyir göze çarpmakla birlikte ihracat rakamları ile kıyaslandığında ithalat değerleri son derece düşüktür. 2006 yılında 1,8 milyon dolarlık el halısı ithalatı gerçekleşmişken sonraki üç yılda sürekli bir artış yaşanmış, sadece 2010 yılında Çin'in el halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 9 oranında azalarak 5 milyon dolar olmuştur.

El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya el halısı ithalatı içerisindeki payı % 0,3 gibi son derece düşük bir seviyededir.

Dünyanın en fazla el halısı ithalatı yapan ülkesi ABD iken Almanya ve Birleşik Arap Emirlikleri ABD'yi takip etmektedir.

DÜNYA EL HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
ABD	388.044	25,3
ALMANYA	184.466	12,0
BAE	144.554	9,4
TÜRKİYE	115.252	7,5
İTALYA	62.164	4,1
İNGİLTERE	60.426	3,9
JAPONYA	45.370	3,0
İSVİÇRE	39.993	2,6
FRANSA	38.735	2,5
AVUSTURYA	38.627	2,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.117.631	73,0
ÇİN	4.957	0,3
DÜNYA TOPLAMI	1.531.247	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2012

2010 yılında Amerika Birleşik Devletleri 388 milyon dolar el halısı ithal ederken, Çin'in el halısı ithalat değeri sadece 5 milyon dolar olmuştur.

Çin'in En Çok El Halısı İhrac Ettiği Ülkeler

2010 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla el halısı ihrac ettiği ilk beş ülke ve payları; ABD (% 31,3), Türkiye (% 24), Almanya (% 8,6), Japonya (% 6,2) ve Avustralya (% 3,1) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
ABD	45.298	31,3
TÜRKİYE	34.713	24,0
ALMANYA	12.490	8,6
JAPONYA	8.970	6,2
AVUSTRALYA	4.449	3,1
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	105.920	73,1
TOPLAM	144.930	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in el halısı ihracatında 34,7 milyon dolarlık değeri ve % 24'lük payıyla ciddi bir yer tutmakta, Çin'in en büyük ikinci el halısı ihracat pazarı olarak sıralanmaktadır.

Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler

Çin, 2010 yılında ithal ettiği el halılarının % 50,4'ünü Hindistan'dan, % 14,1'ini İran'dan, % 6,4'ünü Nepal'dan ve % 6,3'ünü Bangladeş'ten ithal etmiştir. Aynı yıl Türkiye'den 130 bin dolarlık el halısı ithalatı gerçekleştirilmiş olup Türkiye'nin payı % 2,6'da kalmışken bu ithalat değeri ile Türkiye, Çin'in en büyük altıncı el halısı tedarikçisi olmuştur.

Öte yandan Çin'in el halısı ithal ettiği ilk beş ülkenin toplam payı ise % 82,4'dür.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2010	PAY %
HİNDİSTAN	2.498	50,4
İRAN	697	14,1
NEPAL	318	6,4
BANGLADEŞ	310	6,3
İTALYA	261	5,3
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	4.084	82,4
TÜRKİYE	130	2,6
TOPLAM	4.957	100

IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti

Çin, Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı 18. ülke iken, en fazla ithalat yaptığı 3. ülke konumundadır. Yoğun ticari ilişkide bulunan bu ülkeden 2011 yılında 21,7 milyar dolarlık ithalat yapılmış, buna karşılık olarak ise bu ülkeye sadece 2,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla Türkiye'nin Çin'e karşı 2011 yılında 19,2 milyar dolarlık ciddi bir dış ticaret açığı bulunmaktadır.

2011 yılında 135 milyar dolar değerinde gerçekleşen Türkiye genel ihracatında Çin'in 2,5 milyar dolar ile % 1,8'lik payı bulunmaktadır. 2011 yılında Türkiye'nin genel ihracatı 2010 yılına kıyasla % 18,5 oranında artarken, Çin'e ihracat %8,7 oranında artmıştır. Çin'e ihracatın Türkiye genel ihracatından daha düşük oranda artması, bu ülkenin Türkiye genel ihracatındaki payını %2'den %1,8'e düşürmüştür.

Türkiye'nin Çin ile dış ticaretini halı ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - ÇİN TİCARİ İLİŞKİLERİ			
Birim: \$			
	2010	2011	DEĞİŞİM
	YILLIK	YILLIK	%
ÇİN'E İHRACAT	2.269.175.473	2.467.146.043	8,7
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	113.883.219.184	134.954.361.571	18,5
ÇİN'İN PAYI %	2,0	1,8	
ÇİN'DEN İTHALAT	17.180.806.446	21.692.912.302	26,3
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	185.544.331.852	240.833.236.364	29,8
ÇİN'İN PAYI %	9,3	9,0	
ÇİN'E HALI İHRACATI	7.113.431	18.678.912	162,6
TÜRKİYE HALI İHRACATI	1.266.827.803	1.601.983.864	26,5
ÇİN'İN PAYI %	0,6	1,2	
ÇİN'DEN HALI İTHALATI	45.946.247	39.227.839	-14,6
TÜRKİYE HALI İTHALATI	181.414.971	193.368.247	6,6
ÇİN'İN PAYI %	25,3	20,3	

Kaynak T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / 2012 Şubat

İthalat mercak altına alındığında, 2011 yılında Türkiye genel ithalatı %29,8 oranında artışla 240,8 milyar dolar olurken, Çin'den ithalat 2010 yılına

kıyasla %26,3 oranında artışla 21,7 milyar dolara yükselmiştir. 2011 yılı için Türkiye geneli ithalatta Çin'den yapılan ithalatın payı %9'dur

Türkiye ile Çin arasındaki ticaretin yıllar itibarıyla seyrine bakıldığında, 2002 yılından 2011 yılına kadarki on yıllık süreçte Çin'e ihracatın %8,7 ile %88,1 arasında değişen oranlarda arttığı, sadece 2004 yılında %22,4 oranında azaldığı görülmektedir. 2002 yılından 2011 yılına Çin'e ihracatın yıllık ortalama artış oranı %31,4'tür.

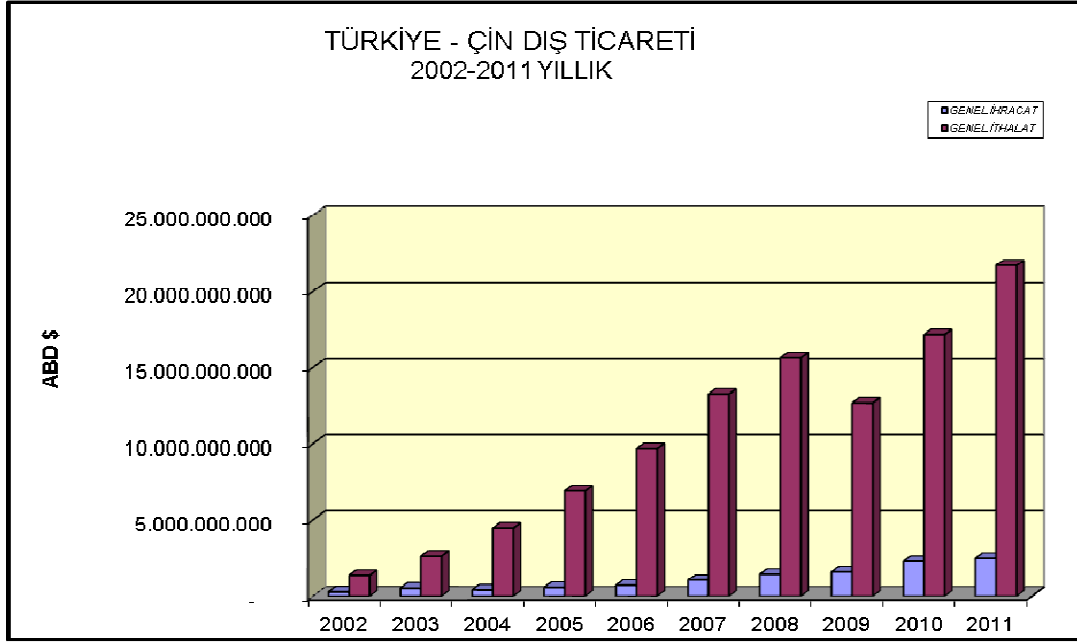
Diğer yandan, Çin'den ithalat 2002 yılından 2011 yılına kadarki on yılda sadece küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %19 oranında düşmüş, diğer yıllarda ise %18,3 ile %90,8 arasında değişen oranlarda çift haneli bir şekilde artmıştır. Bu değişimlerle 2002 yılında 1,4 milyar dolar olan Çin'den ithalatın, 2011 yılında yaklaşık on altı katına çıktığı söylenebilir. 2002 yılından 2011 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı %39,4 olarak hesaplanmıştır.

2011 yılı itibarıyla Çin ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi 24,2 milyar dolardır. Bu rakamın 2,5 milyar doları ihracat 21,7 milyar doları ithalat rakamıdır. İki ülke arasındaki ticaret önemli oranda Çin lehine gelişim göstermektedir.

2002 yılından 2011 yılına kadar Türkiye ile Çin arasında dış ticaretin seyrini gösteren bir tablo ve grafik, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - ÇİN DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2002	268.229.485		1.368.316.717	
2003	504.625.797	88,1	2.610.298.044	90,8
2004	391.585.394	-22,4	4.476.077.424	71,5
2005	549.763.633	40,4	6.885.399.526	53,8
2006	693.037.514	26,1	9.669.110.140	40,4
2007	1.039.523.082	50,0	13.234.091.842	36,9
2008	1.437.203.856	38,3	15.658.210.407	18,3
2009	1.599.139.388	11,3	12.676.572.760	-19,0
2010	2.269.175.473	41,9	17.180.806.446	35,5
2011	2.467.146.043	8,7	21.692.912.302	26,3

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'den Çin'e ihracat, tüm maddeler itibariyle incelendiğinde, 2011 yılında en fazla ihraç edilen mamulün Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüruf ve kül" olduğu görülmektedir.

Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ile Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir.

Fası 57 kapsamındaki "Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddeden yer kaplamaları" ise en çok ihraç edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde 19. sıradadır.

2011 yılında Çin'e en fazla ihracatı yapılan ilk 20 ürün grubunda ihracat verileri, değişim ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2010	2011	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	834.592.487	748.946.116	-10,3	30,4
25	TUZ,KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR,ALÇILAR VE ÇİMENTO	666.120.637	724.347.769	8,7	29,4
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR,ORGANİK,İNORGANİK BİLEŞİKLER	217.754.253	295.953.070	35,9	12,0
84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	87.665.815	92.018.388	5,0	3,7
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	55.025.909	58.120.649	5,6	2,4
52	PAMUK	24.727.927	41.513.391	67,9	1,7
40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	21.168.731	34.018.058	60,7	1,4
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLASA,BOYA,MACUN,SAKIZLAR	27.220.349	31.471.408	15,6	1,3
41	HAM POSTLAR,DERİLER (KÜRKLER HARİÇ) VE KÖSELELER	18.351.132	28.380.957	54,7	1,2
51	YÜN,KIL,AT KILI;BUNLARIN İPLİK VE DOKUMALARI	18.142.610	27.006.868	48,9	1,1
63	MENSUCATTAN MAMUL DİĞER EŞYA,KULLANILMIŞ EŞYA,PAÇAVRALAR	15.489.106	25.877.924	67,1	1,0
89	GEMİLER,SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	0	23.726.823	-	1,0
72	DEMİR VE ÇELİK	29.745.433	22.087.565	-25,7	0,9
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	16.709.521	20.657.453	23,6	0,8
85	ELEKTRİKİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	16.317.077	20.170.688	23,6	0,8
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	30.619.690	19.910.109	-35,0	0,8
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	21.684.784	19.901.182	-8,2	0,8
73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	18.274.697	18.813.335	2,9	0,8
57	HALILAR VE DİĞER DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDEDEN YER KAPLAMALARI	7.113.431	18.678.912	162,6	0,8
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	13.831.186	18.612.819	34,6	0,8
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		2.140.554.775	2.290.213.484	7,0	92,8
ÇİNE GENEL İHRACAT		2.269.175.473	2.467.146.043	8,7	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		94	93		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

2011 yılında Çin'e %10,3 azalışla 749 milyon dolar değerinde Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüruf ve kül" ihraç edilmiştir. Ürün grubunun toplam ihracatta payı %30,4'tür. İkinci en fazla ihraç edilen ürün grubu olan Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ihracatı %8,7 artışla 724 milyon dolara yükselirken, Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" ihracatı %35,9 artışla 296 milyon dolara yükselmiştir.

Çin'e en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun altı tanesi, tekstil, konfeksiyon, deri ve halı mamulleridir.

Türkiye'nin Çin'den ithalatında ise, Fası 85 kapsamındaki "elektrikli makine ve cihazlar", Fası 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makine ve cihazlar" ile Fası 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

2011 yılında Türkiye'ye Çin'den 2010 yılına kıyasla %16,3 artışla 5,03 milyar dolar değerinde Fası 85 kapsamındaki "Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları", %24,6 artışla 4,51 milyar dolar değerinde Fası 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makine ve cihazlar" ile %39,1 ihracat artışı ile 771,2 milyon dolar değerinde Fası 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" ithal edilmiştir.

2011 yılında Çin'den ithal edilen ilk 20 ürün grubunun yedisi tekstil, konfeksiyon ve deri ürünleridir. İthalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu Fası 60 kapsamındaki "örme eşya"lardır. Bu ürünlerin ithalatı %80,8 oranında artışla 155,8 milyondan 281,6 milyona yükselmiştir. En çok ithalat yapılan ilk 20 ürün grubu içinde ithalatı azalan ürün grubu bulunmamaktadır.

Çin'den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubuna dair veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2010	2011	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	4.327.780.094	5.032.763.472	16,3	23,2
84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	3.616.097.149	4.505.218.990	24,6	20,8
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	554.381.626	771.183.649	39,1	3,6
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	577.823.626	748.302.820	29,5	3,4
94	MOBİLYALAR,AYDINLATMA,REKLAM LAMBALARI,PREFABRİK YAPILAR	485.777.084	617.172.501	27,0	2,8
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	426.408.654	605.472.324	42,0	2,8
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	464.256.804	596.591.915	28,5	2,8
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	442.056.484	566.759.055	28,2	2,6
95	OYUNCAKLAR,OYUN VE SPOR MALZEMELERİ,AKSAM VE PARÇALARI	392.235.770	542.113.347	38,2	2,5
64	AYAKKABILAR,GETRİLER,TOZLUKLAR VB EŞYA VE AKSAMI	372.273.619	487.694.194	31,0	2,2
54	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTETİK LİFLER	360.147.857	462.251.412	28,4	2,1
90	OPTİK,FOTOĞRAF,SİNEMA,ÖLÇÜ,KONTROL,AYAR CİHAZLARI,TİBBİ ALET.	390.367.335	459.530.256	17,7	2,1
72	DEMİR VE ÇELİK	398.362.234	412.825.271	3,6	1,9
52	PAMUK	350.076.209	408.402.896	16,7	1,9
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	268.617.900	405.915.225	51,1	1,9
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	309.767.458	344.803.364	11,3	1,6
60	ÖRME EŞYA	155.758.131	281.616.147	80,8	1,3
42	DERİ EŞYA,SARACİYE EŞYASI,SEYAHAT EŞYASI,BAĞIRSAKTAN EŞYA	206.955.962	271.770.418	31,3	1,3
89	GEMİLER,SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	161.458.030	268.891.056	66,5	1,2
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLASA,BOYA,MACUN,SAKIZLAR	162.831.094	258.756.553	58,9	1,2
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		14.423.433.120	18.048.034.865	25,1	83,2
ÇİN'DEN GENEL İTHALAT		17.180.806.446	21.692.912.302	26,3	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		84	83		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti

2011 yılında Türkiye'den 159 ülkeye 1,6 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiştir. İhracat 2010 yılına kıyasla %26,5 oranında artmıştır.

2011 yılında Türkiye'den Çin'e 18,7 milyon dolarlık halı ihracatı yapılmıştır. 2010 yılına kıyasla Çin'e halı ihracatı %162,6 oranında artarak 7,1 milyon dolardan 18,7 milyon dolara yükselmiştir. Çin'e yapılan halı ihracatının Türkiye geneli halı ihracatında payı ise %0,6'dan %1,2'ye yükselmiştir.

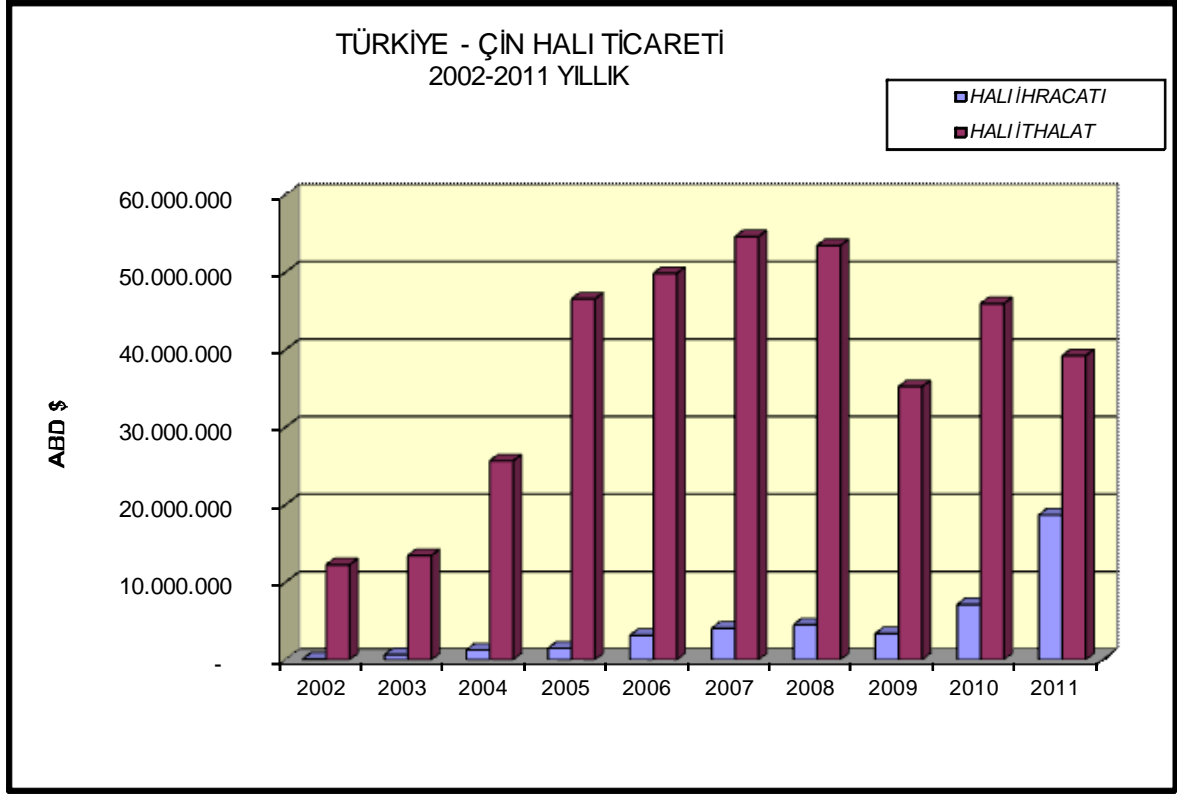
Öte yandan, Türkiye 69 ülkeden halı ve yer kaplaması ithal etmektedir. 2011 yılında Türkiye'nin halı ithalatı 2010 yılına kıyasla %6,6 artarak 193,4 milyon dolara çıkmıştır.

2011 yılında Çin'den 39,2 milyon dolarlık halı ithalatı yapılmış, ithalat 2010 yılına kıyasla %14,6 oranında azalmış ve Çin'den yapılan ithalatın Türkiye toplam halı ithalatındaki payı %25,3'ten %20,3'e düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine ilişkin veriler, 2002 yılından 2011 yılına kadar olan on yıllık süreçte ele alınmış ve yıllık değişimler hesaplanmıştır.

TÜRKİYE - ÇİN HALI VE YER KAPLAMALARI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2002	73.538		12.251.389	
2003	648.303	781,6	13.442.010	9,7
2004	1.256.794	93,9	25.653.918	90,8
2005	1.483.514	18,0	46.561.840	81,5
2006	3.140.305	111,7	49.847.975	7,1
2007	4.052.019	29,0	54.602.964	9,5
2008	4.507.018	11,2	53.430.187	-2,1
2009	3.366.302	-25,3	35.245.261	-34,0
2010	7.113.431	111,3	45.946.247	30,4
2011	18.678.912	162,6	39.227.839	-14,6

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

2002 yılından 2011 yılına kadar Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine bakıldığında, 2002 yılında 74 bin dolar olan ihracatın ilerleyen yıllarda önemli oranlarda arttığı görülmüştür. Sadece küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %25,3 oranında bir gerileme görülürken, 2002'den 2011'e kadarki on yıllık süreçte yıllık ortalama %143,8 oranında bir artışla ihracat 2011 yılında 18,7 milyon dolar seviyesine yükselmiştir.

2002 yılında 12,3 milyon dolar seviyesinde olan Çin'den halı ithalatı ise kimi yıllar azalmalar gösterse de 2011 yılında 39,2 milyon dolar seviyesine kadar yükselmiştir. 2002 yılından 2010 yılına kadarki on yıllık süreçte halı ithalatının yıllık ortalama artışı %19,8 oranında olmuştur. Bu yıllar aralığında en büyük orandaki artış 2004 yılında %90,8 oranında gerçekleşirken, en büyük orandaki azalış ise küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %34 ile yaşanmıştır.

2011 yılında Çin'e halı ihracatında %162,6 oranındaki artışa karşılık, halı ithalatında yaşanan %14,6 oranındaki gerileme dikkat çekicidir.

Türkiye'nin Çin'e halı ve yer kaplamaları ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 57 02 42 90 00 00 GTİP'li sentetik-suni elyaftan, hav yapılı halılar açık ara fark ile ilk sırada yer alıp, Türkiye'den Çin'e halı ihracatının %92,1'ini oluşturmaktadır. Bu gruptaki ürünlerin 2011 yılında Çin'e ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine oranla %163,5 oranında artışla 6,5 milyon dolardan 17,2 milyon dolara yükselmiştir.

2011 yılında %208 artışla 721 bin dolarlık ihracat yapılan 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tufteli veya floke edilmemiş paspaslar, %104,1 artışla 269 bin dolarlık ihracat yapılan 57 03 10 00 00 00 GTİP'li yün/ince kıldan tufteli edilmemiş halı ve yer kaplamaları diğer önde gelen ihracat kalemlerindedir. 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tufteli veya floke edilmemiş paspasların Çin'e yapılan halı ihracatında payı %3,9 olarak hesaplanırken 57 03 10 00 00 00 GTİP'li yün/ince kıldan tufteli edilmemiş halı ve yer kaplamalarının payı ise %1,4 düzeyindedir.

2011 yılında en fazla ihracat edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde altı tanesinde %104,1 ile %23906,3 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiş, iki ürün grubunda ihracat durmuş, iki ürün grubunda düşüşler olmuş, 2010 yılında ihracatına rastlanmayan diğer on kalemin ihracatı ise 2011 yılında tekrar başlamıştır.

Çin'e en fazla ihracat edilen halıların ürün detayına inildiğinde, ağırlığın makina halılarında olduğu görülmektedir.

Türkiye'den Çin'e en fazla ihracat edilen halılara ilişkin, ürün bazında istatistikler, dönemsel değişimler ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E HALI İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2010	2011	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	6.526.347	17.196.638	163,5	92,1
570249009011	PAMUKTAN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZİR EŞYA, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ)	234.389	721.991	208,0	3,9
570310000000	HALI VE YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, TUFTTE EDİLMİŞ)	132.124	269.649	104,1	1,4
570249009019	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER LİFLERİNDEN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZİR EŞYA, TUFTTE/FLOKE		152.568	-	0,8
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	474	113.790	23906,3	0,6
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858<DM2 DÜĞÜM<1599)		65.867	-	0,4
570190909029	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, DOKUNABİLİR DİĞER MADDELERDEN)	86.273	53.029	-38,5	0,3
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜN/DEN/KILDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+		47.625	-	0,3
570210009011	KİLİMLER; YÜN VE İNCE KILDAN, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ	257	29.711	11460,7	0,2
570500800000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN		13.994	-	0,1
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	1.261	5.155	308,8	0,0
570299000019	YER KAPLAMASI (DİĞER, HAVSIZ, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)		1.994	-	0,0
570190909021	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, DOKUNABİLİR DİĞER MADDEDEN)		1.805	-	0,0
570291000000	YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, HAVSIZ, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)		1.651	-	0,0
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ		1.475	-	0,0
570299000012	YER KAPLAMASI (PAMUKTAN, HAVSIZ, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)		1.429	-	0,0
570232900000	YER KAPLAMASI (SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZİR EŞYA OLMAYAN, TUFTESİZ/FLOKESİZ)		278	-	0,0
570390800000	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	1.478	263	-82,2	0,0
570110900011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, DM2 DÜĞÜM<858)	64.367		-100,0	-
570190100039	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, SENTETİK LİFDEN)	36.322		-100,0	-
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		7.083.292	18.678.912	163,7	100,0
ÇİN'E HALI İHRACATI		7.113.431	18.678.912	162,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		100	100		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'den Çin'e yönelik halı ve yer kaplamaları ihracatında en fazla ihraç edilen 20 ürünün ihracat değeri bu ülkeye yönelik toplam halı ihracat değerinin neredeyse tamamını oluşturmaktadır ve 2011 yılında 2010 yılına kıyasla ihracat, değer bazında %162,6 oranında artmıştır.

Türkiye'nin Çin'den halı ithalatında ise 2011 yılında değer bazında %14,6 oranında düşüş kaydedilmiştir. Ürün bazında halı ithalatı irdelendiğinde, 57 01 90 10 00 12 GTİP'li "Tabii ipekten (Dm2 düğüm<10000), el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları"nın %12,4 oranında bir gerileme yaşamasına rağmen 12,2 milyon dolarlık ithalat değeri ile en fazla ithal edilen

ürün grubu olduğu görülmektedir. 57 01 90 10 00 21 GTİP’li “Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları” ile 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları” diğer önde gelen ithal kalemlerindedir. Bu ürünlerden 57 01 90 10 00 21 GTİP’li “Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları”nın ithalatı, 2010 yılına kıyasla %27,3 oranında azalırken, 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları”nın ithalatı 2010 yılına kıyasla %42,3 oranında artmıştır.

Çin’den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün içerisinde dokuz ürünün ithalatı %37 ile %12728,8 arasında değişen oranlarda artarken, on ürün grubunda ithalat %0,5 ile %76,5 arasında değişen oranlarda azalmış, 2010 yılında ithalatına rastlanmayan bir kalemin ithalatının ise 2011 yılında tekrar başladığı görülmüştür.

İthalatı oransal olarak en fazla artan ürün 57 01 10 90 00 11 GTİP’li “(Dm2 düğümlü<858)El yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları”dır. Bu tür yer kaplamalarının Çin’den ithalatı 2011 yılında 2010 yılına kıyasla %2728,8 oranında artmış, ürün grubunun toplam ithalattan aldığı pay %1 düzeyine yükselmiştir.

Çin’den ithalatı en yüksek oranlı azalan halılar ise 57 01 10 90 00 14 GTİP’li “(Dm2 Düğümlü >=2500) El yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamalarıdır. Bu halıların ithalatı 2011 yılında %76,5 oranında azalarak 2,1 milyon dolardan 492,4 bin dolara düşmüştür.

Türkiye’ye Çin’den en fazla ithal edilen halı ve yer kaplamalarına ilişkin, ürün bazında istatistikler, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN HALI İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2010	2011	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570190100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	13.865.117	12.151.705	-12,4	31,0
570190100021	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, SUNİ İPEKTEN)	9.029.755	6.561.496	-27,3	16,7
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	2.058.705	2.929.911	42,3	7,5
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858<DM2 DÜĞÜM<1599)	5.021.085	2.706.646	-46,1	6,9
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜNDEKİLDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+	1.442.147	2.278.218	58,0	5,8
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	1.378.460	2.178.350	58,0	5,6
570320180000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN DİĞER YER KAPLAMASI, BASKILI	2.333.540	1.903.855	-18,4	4,9
570110900013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 1600<DM2 DÜĞÜM<2499)	2.962.086	1.397.708	-52,8	3,6
570190100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	1.492.780	1.059.597	-29,0	2,7
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ		970.820	-	2,5
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	182.525	675.992	270,4	1,7
570330120000	POLİPROPİLENDEN KARO (YÜZEYİ =<1 M2.)	601.436	598.333	-0,5	1,5
570241900000	YER KAPLAMALARI-YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	546.982	511.951	-6,4	1,3
570110900014	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI,DM2 DÜĞÜM>=2500)	2.091.557	492.395	-76,5	1,3
570110100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜNDEKİLDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600-	640.095	489.215	-23,6	1,2
570110900011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, DM2 DÜĞÜM<858)	14.207	401.886	2728,8	1,0
570292900000	YER KAPLAMASI (DİĞER SENTETİK/SUNİ MADDEDEN, HAVSIZ, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	220.988	302.737	37,0	0,8
570299000013	YER KAPLAMASI (SİSAL, AGAVE, MANİLA KENDİRİN, HAVSIZ, HAZİR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	84.454	296.136	250,6	0,8
570320980000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	69.243	249.886	260,9	0,6
570330820000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN KARO (YÜZEYİ=<1 M2.)	94.443	242.952	157,2	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		44.129.605	38.399.789	-13,0	97,9
ÇİN'DEN HALI İTHALATI		45.946.247	39.227.839	-14,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		96	98		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'nin Halı İhracatında Çin'in Yeri

Türkiye'den 2011 yılında serbest bölgeler dâhil 159 ülkeye 1,6 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiş; buna karşılık Türkiye'ye 69 ülkeden 193,4 milyon dolar değerinde halı ve yer kaplaması ithal edilmiştir.

Türkiye'den en fazla halı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, ABD, Irak, Almanya, İngiltere, Rusya, Bileşik Arap Emirlikleri, Ukrayna, İran ve Polonya olarak sıralanmaktadır.

Çin 18,7 milyon dolar değer ile ilk 20 ülke arasında yer almamaktadır. 2011 yılında Çin'e ihracat, dolar bazında %162,6 oranında artmış ve bu ülkenin Türkiye toplam halı ihracatında payı % 1,2 olarak hesaplanmıştır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI				
İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2010	2011	2010 / 11	PAY
			DEĞİŞİM %	%
SUUDİ ARABİSTAN	151.384.372	245.024.004	61,9	15,3
A.B.D.	119.369.220	147.530.453	23,6	9,2
IRAK	109.683.577	141.051.403	28,6	8,8
ALMANYA	81.776.286	101.052.388	23,6	6,3
İNGİLTERE	33.848.284	52.836.826	56,1	3,3
RUSYA	39.898.363	42.533.863	6,6	2,7
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	28.340.233	40.267.991	42,1	2,5
UKRAYNA	29.171.810	35.837.935	22,9	2,2
İRAN	27.059.847	33.908.454	25,3	2,1
POLONYA	30.801.668	32.858.701	6,7	2,1
KAZAKİSTAN	41.593.878	31.841.074	-23,4	2,0
JAPONYA	20.754.302	31.491.012	51,7	2,0
FRANSA	24.347.723	30.072.679	23,5	1,9
BELÇİKA	22.596.419	29.224.966	29,3	1,8
AZERBAYCAN	24.874.132	28.563.682	14,8	1,8
LIBYA	23.250.569	27.426.463	18,0	1,7
İSRAİL	19.660.383	26.513.398	34,9	1,7
KUVEYT	14.614.826	25.521.506	74,6	1,6
TÜRKMENİSTAN	16.971.972	25.028.935	47,5	1,6
ROMANYA	26.777.231	23.357.884	-12,8	1,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	886.775.095	1.151.943.617	29,9	71,9
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İHRACATI	1.266.827.803	1.601.983.864	26,5	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	70	72		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri

2011 yılı itibarıyla Türkiye'nin en fazla halı ithal ettiği ülkeler Hindistan, Çin, Pakistan, Belçika ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. Hindistan'dan yapılan halı ithalatı toplam ithalatın %32,7'sine karşılık gelirken, Çin'den yapılan ithalat %20,3, Pakistan'dan yapılan ithalat %13,6, Belçika'dan yapılan ithalat %7 ve Hollanda'dan yapılan ithalat %5,3 pay almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI				
İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2010	2011	2010 / 11 DEĞİŞİM %	PAY %
HİNDİSTAN	54.127.776	63.225.449	16,8	32,7
ÇİN	45.946.247	39.227.839	-14,6	20,3
PAKİSTAN	26.043.532	26.308.428	1,0	13,6
BELÇİKA	12.160.087	13.594.438	11,8	7,0
HOLLANDA	6.101.623	10.323.490	69,2	5,3
MISIR	5.261.965	5.357.060	1,8	2,8
İNGİLTERE	3.421.018	4.574.611	33,7	2,4
ALMANYA	3.655.792	4.203.789	15,0	2,2
KAYSERİ SER.BÖL.	2.485.539	3.761.317	51,3	1,9
A.B.D.	4.567.184	3.339.156	-26,9	1,7
AFGANİSTAN	2.063.623	2.103.580	1,9	1,1
ROMANYA	120.425	1.870.543	1453,3	1,0
İRAN	1.904.131	1.652.008	-13,2	0,9
SUUDİ ARABİSTAN	2.444.671	1.594.978	-34,8	0,8
FRANSA	1.702.849	1.488.330	-12,6	0,8
NEPAL	2.217.114	1.392.256	-37,2	0,7
TAYLAND	614.200	1.245.177	102,7	0,6
GAZİANTEP SER. BÖ	266.598	1.005.744	277,3	0,5
BANGLADEŞ	723.514	976.735	35,0	0,5
İTALYA	748.603	835.798	11,6	0,4
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	176.576.491	188.080.726	6,5	97,3
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İTHALATI	181.414.971	193.368.247	6,6	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	97	97		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Çin, Türkiye'nin halı ithal ettiği ülkeler içerisinde 2. sırada yer almaktadır. Çin'den halı ithalatı 2011 yılında 2010 yılına kıyasla %14,6 oranında azalarak 39,2 milyon dolar olmuştur. Bu ülkeden yapılan ithalat, toplam Türkiye halı ithalatının % 20,3'üne karşılık gelmektedir.

Türkiye- Çin Makine Halısı Ticareti

Türkiye'den Çin'e 2011 yılında 18,5 milyon dolar değerinde makine halısı ihracatı yapılmış, 11,5 milyon dolar değerinde makine halısı ithalatı gerçekleştirilmiştir.

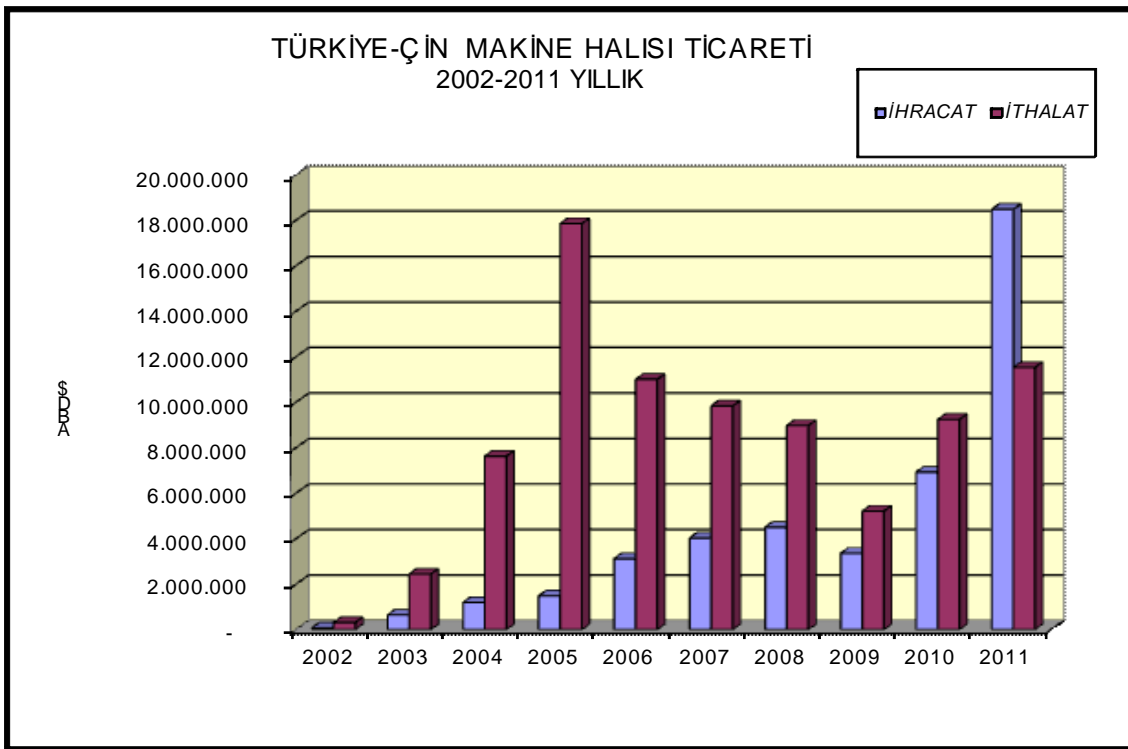
TÜRKİYE - ÇİN MAKİNE HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2002	73.538		315.201	
2003	644.913	777,0	2.443.409	675,2
2004	1.193.892	85,1	7.623.311	212,0
2005	1.480.525	24,0	17.851.262	134,2
2006	3.119.949	110,7	11.005.784	-38,3
2007	4.030.993	29,2	9.840.468	-10,6
2008	4.503.993	11,7	8.974.202	-8,8
2009	3.352.645	-25,6	5.208.273	-42,0
2010	6.926.212	106,6	9.241.400	77,4
2011	18.480.875	166,8	11.527.992	24,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

2002 yılından 2011 yılına kadarki on yıllık sürede Çin'e yapılan makine halısı ihracatı incelendiğinde, 2002 yılından bu yana %11,7 ile %777 arasında değişen oranlarda artışların izlediği görülmektedir. İhracat sadece küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %25,6 oranında düşmüştür. Çin'e 2002 yılında sadece 73,5 bin dolar değerinde makine halısı ihraç edilmişken, 2011 yılına gelindiğinde bu rakamın 18,5 milyon dolara kadar yükseldiği görülmektedir.

2002 yılından 2011 yılına Türkiye'den Çin'e makine halısı ihracatı yıllık ortalama %142,8 oranında artış kaydetmiştir.

Türkiye'den Çin'e yönelik makine halısı ihracatı 2009 yılı haricinde sürekli olarak artarken, Çin'den yapılan ithalatın dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2002 yılında Çin'den 315 bin dolar değerinde makine halısı ithal edilmiş, 2002 yılını takip eden üç yılda %675'2'ye varan oranlarda artışlar yaşanmasıyla 2005 yılında bu rakam 17,9 milyon dolara ulaşmış, bunu takip eden dört yılda ise makine halısı ithalatı %42'yi bulan sürekli bir düşüş periyoduna girerek 5,2 milyon dolara kadar gerilemiştir. 2011 yılında Çin'den gerçekleştirilen makine halısı ithalat değeri 11,5 milyon dolar seviyesindedir. 2002 yılından 2011 yılına ithalatın yıllık ortalama değişimi %117 artış yönündedir.

Türkiye'nin Makine Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2011 yılında Türkiye'den dünyada 153 ülkeye 1,43 milyar dolar değerinde makina halısı ihraç edilmiştir. 2010 yılına kıyasla makine halısı ihracatı %27,3 oranında artmıştır.

Türkiye'nin 2011 yılında en fazla makina halısı ihraç ettiği ülkeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA MAKİNE HALISI				
İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2010	2011	2010 / 11 DEĞİŞİM %	PAY %
SUUDİ ARABİSTAN	151.194.854	244.784.729	61,9	17,2
IRAK	107.643.051	138.609.718	28,8	9,7
A.B.D.	92.590.564	117.582.436	27,0	8,2
ALMANYA	79.406.254	96.467.867	21,5	6,8
İNGİLTERE	32.984.197	45.629.295	38,3	3,2
RUSYA FEDERASYONU	34.495.684	42.467.588	23,1	3,0
B.A.E.	28.209.775	39.981.897	41,7	2,8
UKRAYNA	29.171.810	35.837.716	22,9	2,5
İRAN	26.784.024	33.768.614	26,1	2,4
POLONYA	30.801.488	32.088.271	4,2	2,2
KAZAKİSTAN	41.427.614	31.159.946	-24,8	2,2
AZERBAYCAN	24.553.193	28.506.037	16,1	2,0
LIBYA	22.272.476	27.136.690	21,8	1,9
İSRAİL	19.454.113	26.021.718	33,8	1,8
KUVEYT	14.403.275	25.052.915	73,9	1,8
TÜRKMENİSTAN	16.550.938	24.291.463	46,8	1,7
ROMANYA	26.726.645	23.342.206	-12,7	1,6
TACİKİSTAN	22.654.028	23.139.584	2,1	1,6
AFGANİSTAN	16.174.633	22.442.155	38,7	1,6
BELÇİKA	13.089.655	20.116.562	53,7	1,4
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	830.588.271	1.078.427.407	29,8	75,6
TÜRKİYE'NİN TOPLAM MAKİNE HALISI İHRACATI	1.120.454.876	1.426.724.435	27,3	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	74	76		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

En fazla makine halısı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, Irak, ABD, Almanya ve İngiltere olarak sıralanmaktadır.

Çin'in Türkiye makine halısı ihracatındaki payı %1,3 olup, ilk 20 ülke arasında yer almadığı görülmektedir.

Türkiye- Çin El Halısı Ticareti

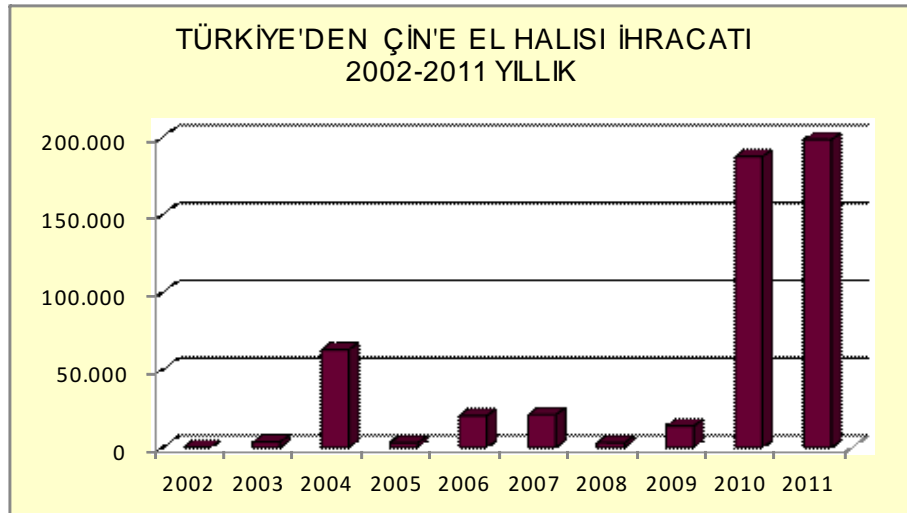
Türkiye'den Çin'e el halısı ihracatı 2002 yılından 2011 yılına kadarki son on yıl içerisinde genel olarak artış eğilimi göstermiştir. 2002 yılında Çin'e sadece 3,4 bin dolarlık el halısı ihracatı gerçekleştirilirken 2011 yılında bu rakam 198 bin dolar seviyesine yükselmiştir. Özellikle 2004 yılında %1755,5 oranındaki artış ve 2010 yılında %1270,9 oranındaki artış dikkat çekicidir.

İhracat 2005 ve 2008 yıllarında gerilerken, 2002 yılından 2011 yılına yıllık ortalama artış oranının %473,4 olduğu görülmektedir.

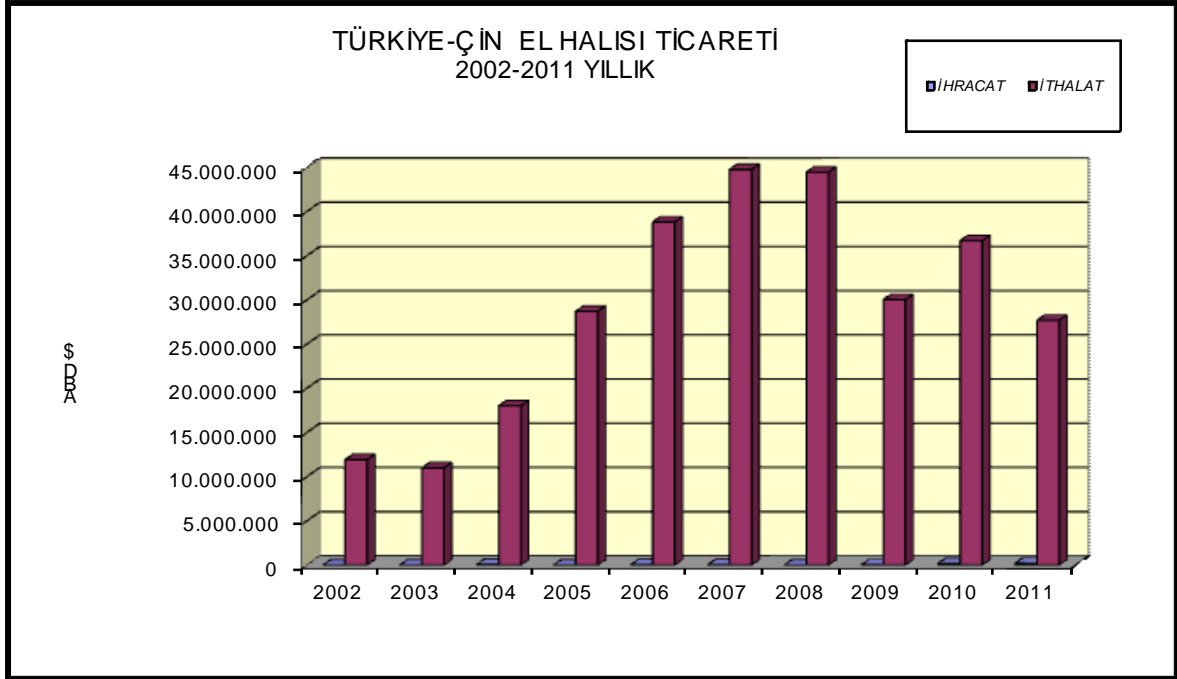
2011 yılında Çin'e yapılan el halısı ihracatı ise, bir önceki yıla kıyasla değer bazında % 5,8 oranında artarak 198 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE - ÇİN EL HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2002	-		11.935.402	
2003	3.390		10.997.541	-7,9
2004	62.902	1755,5	18.030.607	64,0
2005	2.989	-95,2	28.710.578	59,2
2006	20.356	581,0	38.818.424	35,2
2007	21.026	3,3	44.762.496	15,3
2008	3.025	-85,6	44.455.985	-0,7
2009	13.657	351,5	30.036.988	-32,4
2010	187.219	1270,9	36.704.847	22,2
2011	198.037	5,8	27.699.847	-24,5

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Diğer yandan, Türkiye'nin Çin'den yaptığı el halısı ithalatı yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlese de, 2002 yılında 11,9 milyon dolar değerindeyken, 2011 yılında 27,7 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. 2003, 2008, 2009 ve 2011 yıllarında el halısı ithalatı düşerken, diğer yıllarda artış eğilimi görülmüş ve 2002 yılından 2011 yılına yıllık ortalama artış oranı %14,5 olarak kaydedilmiştir.

Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2011 yılında Türkiye'den 110 ülkeye 175,3 milyon dolar değerinde el halısı ihracatı yapılmıştır. İhracat 2010 yılına kıyasla %19,7 oranında artmıştır.

Türkiye'nin en fazla el halısı ihraç ettiği ülkeler ABD, Japonya ve Fransa gelmektedir.

Çin ise Türkiye'den en fazla el halısı ihraç edilen ülkeler arasında %0,11'lik pay ile ilk 20 ülke arasında yer almamaktadır.

Türkiye'nin 2011 yılında en fazla el halısı ihraç ettiği ülkelere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA EL HALISI				
İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2010	2011	2010 / 11	PAY
			DEĞİŞİM %	%
A.B.D.	26.778.656	29.948.017	11,8	17,1
JAPONYA	18.030.399	26.580.323	47,4	15,2
FRANSA	16.686.489	20.629.988	23,6	11,8
LİTVANYA	10.196.468	15.735.992	54,3	9,0
İST.AHL.SERBEST B	11.889.705	14.705.448	23,7	8,4
BELÇİKA	9.506.764	9.108.404	-4,2	5,2
ÇEK CUMHURİYETİ	5.227.488	7.428.973	42,1	4,2
İNGİLTERE	864.087	7.207.531	734,1	4,1
İTALYA	4.108.395	5.139.946	25,1	2,9
ALMANYA	2.370.032	4.584.521	93,4	2,6
İSVİÇRE	1.989.391	4.044.527	-	2,3
LETONYA		3.311.964	-	1,9
İSPANYA	7.082.850	2.909.849	-58,9	1,7
IRAK	2.040.526	2.441.685	19,7	1,4
YUNANISTAN	598.983	2.100.618	250,7	1,2
HOLLANDA	485.928	1.758.562	261,9	1,0
DANİMARKA	518.122	1.420.333	174,1	0,8
İSVEÇ	806.147	1.411.305	75,1	0,8
BULGARİSTAN	23.757	1.377.680	5699,0	0,8
AVUSTRALYA	668.863	1.131.021	69,1	0,6
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	119.873.050	162.976.687	36,0	
TÜRKİYE'NİN TOPLAM EL HALISI İHRACATI	146.372.927	175.259.429	19,7	100
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	82	93		
Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012				

V. FAYDALI ADRESLER

T.C. PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ (TURKISH EMBASSY, TRADE COUNSELLOR)

Adres: Dong Wu Jie 9, Sun Li Tun 100600 Beijing

Tel: (86) (10) 65 32 38 46

Fax: (86) (10) 65 32 32 68

Web sitesi : <http://beijing.emb.mfa.gov.tr/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Uğur Mumcu Cad, No.72, 06700 Gaziosmanpaşa, ANKARA

Tel: 0-312-4377107

Fax: 0-312-4466762

Web sitesi : <http://tr.mofcom.gov.cn/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU

Adres: Memduhpaşa Yalısı Kireçburnu Mah. Mısırlı Cad. Sarıyer, İSTANBUL

Tel: :212-2992634 / 212-2992188

Fax: 212-2992633 / 2992187

Web sitesi: <http://istanbul.china-consulate.org/tur/>

ÇİN DIŞ TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ BAKANLIĞI (MOFTEC) (MINISTRY OF FOREIGN TRADE & ECONOMIC COOPERATION)

Adres: 2 Dong Chang An Avenue Beijing 100731 CHINA

Tel : 86.10. 65198114

Fax: 86.10.65198962, 65002387

Asya İşleri Dairesi (Türkiye ile ilgili Daire)

Tel : 86.10.65198743, 65198753, 65198759

Fax : 65198903

Web sitesi : www.english.mofcom.gov.cn

ÇİN ULUSAL TEKSTİL KONSEYİ

(CHINA NATIONAL TEXTILE COUNCIL)

Adres:12 East Chang An Street Beijing 100742 CHINA

Tel : 86.10.63081114

Uluslararası İşbirliği Asya Dairesi

Tel: 86.10.63081240, 63081214

Fax : 86.10.65136020

Web sitesi : www.ctei.gov.cn/cntac/e_xhjj.asp

ÇİN ULUSAL HAFİF SANAYİ KONSEYİ

(CHINA NATIONAL COUNCIL OF LIGHT INDUSTRY)

Adres : 22B Fuwai Dajie Beijing 100833 CHINA

Tel : 86.10.68396114 (santral)

Uluslararası İşbirliği Bölümü

Tel : 86.10.68396327

Fax: 86.10.68396351

Web sitesi : www.clii.com.cn/english

ÇİN TEKSTİL İTHALAT VE İHRACAT TİCARET ODASI

(CHINA CHAMBER OF COMMERCE FOR IMPORT & EXPORT OF TEXTILES)

Adres : No.1 Taijichang Toutiao Beijing 100005 CHINA

Tel: 86.10.65232812, 65232810

Fax: 86.10.65133904, 65136202

Web sitesi : www.ccct.org.cn

ÇİN ULUSLARARASI TİCARET ODASI (CCOIC)

(CHINA CHAMBER OF INTERNATIONAL COMMERCE)

Adres : 1 Fuxingmenwai Street Beijing 100860 CHINA

Uluslararası İlişkiler Bölümü, Asya İşleri Dairesi

Tel : 86.10.68533204, 68523420, 68573556,

Fax : 86.10.68511370

Exhibition Department

Fax : 68533684, 68511370

Web sitesi : www.english.ccpit.org

ÇİN ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ (CCPIT'ye bağlı kuruluş)

(CHINA INTERNATIONAL EXHIBITION CENTRE (CIEC))

Adres : 6 East Beisanhuan Road Beijing 100028 CHINA

Tel: 86.10.64664433 (santral), 64671751

Fax: 86.10.64676811

The Overseas Exhibition Department

Tel: 86.10.64664433/5012, 5004 Fax: 86.10.64671381

The Exhibition Construction Department

Tel: 86.10. 64668603, 69246253

Fax: 86.10.69244277

Web sitesi : www.ciec-expo.com/cms/template/index_en.html

TÜRK-ÇİN TİCARET ODASI

Adres: Adres: Andaç Sok 10, Yeşilköy-34800 İSTANBUL

Tel: 212-6626252

Fax: 212-6630154

E-mail: tr-cn.coc@tr-cn-coc.org

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- ITC Trademap Uluslararası Ticaret İstatistik Sitesi. www.trademap.org
- T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- CIA *The World Factbook, Country Profiles, China.*
- *Çin Halk Cumhuriyeti'nin Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkileri Raporu*, T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2011.
- *Country Briefings: China*, The Economist, <http://www.economist.com/countries/China>
- Doing Business in China, www.communicaid.com
- National Bureau of Statistics of China, <http://www.stats.gov.cn>
- Retail Opportunities In China, OC & Strategy Consultants
- Ülke Rehberi: Çin, BBCTURKISH.com